

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Citiți în pag. 6-7:

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

DRUMURILE ȘTIINȚEI

- Noi salturi înainte
de acad. Horia Hulubei
- Ultrasunetele la lucru
de Fl. Zăgănescu
- Schimb de experiență
de ing. Marius Protopopescu
- Între fiziologie și electronică
de Em. Roman

44 (868) ANUL XVII
3 NOIEMBRIE 1961
12 PAGINI, 1 LEU

1
9
1
7
•
7
NOI
EMBRIE
•
1
9
6
1

Ideile Congresului constructorilor comunismului luminează viitorul omenirii

Oamenii muncii salută cu entuziasm lucrările celui de-al XXII-lea Congres al glorioșului partid al lui Lenin.

Mindrie și încredere nestrămutată în viitor

Tezaur nepretuit de învățăminte

XXII-LEA AL P. C. U. S.
ISTORIA COMUNISMULUI!

PACE MUNCA LIBERTATE EGALITATE FERICIRE

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

PARTIDUL PROCLAMĂ SOLEMN

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

Salut fierbinte celui de-al XXII-lea Congres

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

... în scopul realizării programului nostru...

LENIN

Zi de Zi...

Ziua de muncă a lui Vladimir Ilici Lenin sau, mai exact, cele 24 de ore de muncă, erau folosite din plin. Ce sumedenie de probleme politice, economice, culturale avea de rezolvat Președintele Consiliului Comisarilor Poporului al primului stat din lume al muncitorilor și țăranilor! Pentru zeci de generații vor rămâne un strălucit exemplu priceperea leninistă de a nu neglija treburile mărunte din pricina celor însemnate, de a pătrunde în fiecare detaliu, grija leninistă pentru om.

S-au păstrat însemnările diferitelor însărcinări date de Vladimir Ilici Consiliului Comisarilor Poporului și Consiliului Muncii și Apărării. Însemnările au fost făcute în perioada 15 decembrie 1920—13 ianuarie 1923 de N.P. Gorbunov, Directorul treburilor al Consiliului Comisarilor Poporului. Ele dezvăluie activitatea de stat intensă și multilaterală a lui Lenin, stilul său de muncă.

Publicăm mai jos o parte din aceste însemnări.

Anul 1920

15 decembrie

Să fie ajutați cetățenii din Volokolamsk să capete de la organele de resort un dinam.

Însărcinarea a fost dată la 15 decembrie 1920. După lungi tratative cu departamentul electric al Consiliului superior al economiei naționale s-a ajuns la concluzia că dinamul nu poate fi livrat.

La 25 ianuarie 1921 delegația de locuitori din Volokolamsk a fost trimisă cu o scrisoare din partea tov. Situnkel la „Glavtekstil”, la tov. Sablikin care era rugat să facă tot posibilul spre a procura neapărat un dinam de la una din fabricile în lichidare.

Sfârșitul lui decembrie

Să fie ajutat tov. Gilling, președintele Comunei din Karelia, în legătură cu sectorul electric al planului economic al Comunei din Karelia.

Însărcinarea a fost dată la sfârșitul lui decembrie.

Tot atunci Gilling a fost trimis la tov. Krjijanovski.

La 5 februarie tov. Krjijanovski a fost chemat printr-o telefonogramă.

La 5 februarie Krjijanovski a comunicat că GORBURO a preluat prelucrarea planului de electrificare a Comunei din Karelia.

Anul 1921

3 ianuarie

Să fie chemat Ciub, dacă încă n-a plecat, să se stea de vorbă cu el și să se lămurească problemele pe care le avea de discutat cu tov. Lenin, de asemenea să se facă o informare despre tov. Ciub.

În urma unei convorbiri telefonice s-a stabilit că tov. Ciub a clarificat la Congresul al VIII-lea al Sovietelor toate problemele care-l interesau.

La 11 ianuarie tov. Muralov a comunicat printr-o telefonogramă că tov. Ciub este membru al Colegiului secției agricole din Stavropol. Tov. Ciub a adus multe materiale statistice, care au fost predate pentru prelucrare secției de statistică și economie. Tov. Ciub a produs asupra tov. Muralov impresia unui om foarte priceput și energic. Alte informații despre tov. Ciub, Muralov nu deține.

20 ianuarie

Să se urmărească și să se insiste asupra problemei descongestionării Moscovei de întreprinderile de prisos, mai puțin necesare activității organelor centrale. Tot ce se poate, să fie mutat din Moscova sau reținut. Să se controleze activitatea comisiei pentru descongestionarea Moscovei și să se ia măsuri ca din componența ei să facă parte oameni energici și vreo doi moscoviți bătrâni, care cunosc bine casele din Moscova.

Trebuie să se ajungă ca Moscova să fie, în ce privește capacitatea de găzduire a celor veniți din alte părți, un model pentru întreaga Rusie. Pe lângă fiecare comisarariat al poporului trebuie să se organizeze case de oaspeți.

Sarcina a fost dată la 20 ianuarie. La 29 ianuarie a fost trimisă o scrisoare tov. Vladimirski cu rugămintea de a informa Direcția treburilor de felul cum se desfășoară descongestionarea Moscovei.

Să se înceapă munca pregătitoare pentru organizarea Consiliului de experți pe lângă Consiliul Muncii și Apărării. În primul rând să se alcătuiască un grup de ingineri și agronomi, foarte conștiințioși, care cunosc bine problema, specialiști de frunte, cu o vastă cultură, cu un larg orizont, capabili să muncească cu spor în condițiile sovietice.

Sarcina a fost dată la 20 ianuarie.

25 ianuarie

Să se completeze hărțile teritoriale ale R.S.F.S.R., trimise tov. Lenin, cu datele cele mai noi. Hărțile astfel modificate să fie expuse în încăperile Consiliului Comisarilor Poporului și să fie trimise în dar din partea tov. Lenin cluburilor muncitorești din Moscova.

La 25 ianuarie, secretariatul Comisarariatului poporului pentru Apărare a fost întrebat printr-o telefonogramă dacă a îndeplinit însărcinarea lui Lenin, trimisă acolo împreună cu hărțile, la 21.XII.1920, sub nr. 10876.

Prin telefonogramă tov. Lebedev de la secretariatul tov. Skleanski a răspuns că hărțile vor fi gata la 1.II.1921.

La 5 februarie, printr-o altă telefonogramă, tov. Lebedev a fost din nou întrebat.

La 7 februarie hărțile au fost expediate.

26 ianuarie

Tov. Lepeșinski să fie ajutat pe toate căile să-și găsească o locuință pentru el și familia sa.

Însărcinarea a fost dată la 26 ianuarie.

Dintr-o convorbire telefonică cu tov. Smidovici s-a aflat că tov. Lepeșinski i s-au oferit două camere.

27 ianuarie

Să se accelereze problema îmbunătățirii condițiilor de lucru în instituțiile științifice și științifico-tehnice. Există în total șase proiecte de decrete.

29 ianuarie

Să se înainteze la Micul Consiliu al Comisărilor Poporului cererea trimisă de uzina petrogrădeană „Elektrosila” de a se cioca o rație alimentară și bani familiei inginerului-electrician I. D. Evnin, mori de curând (când se va primi cererea).

Tov. P. Vorovski, care susține această cerere, „este un vechi marxist și bolșevic; în ceea ce privește cunoașterea oamenilor, mă bizui pe el”.

Sarcina a fost dată la 29 ianuarie.

La 30 ianuarie tov. Mehlis a fost însărcinat să urmărească această problemă.

După cum s-a aflat ulterior, uzina petrogrădeană „Elektrosila” a înaintat cererea nu Consiliului Comisarilor Poporului, ci prezidiului Consiliului superior al economiei naționale, care a hotărât să se dea familiei Evnin 100.000 de ruble, dar i-a refuzat rația alimentară.

Rezoluția tov. Lenin a fost comunicată la 10 februarie prezidiului Consiliului superior al economiei naționale.

3 septembrie

Să se răspundă ucrainenilor la plîngerea lor prilejuită de articolul „Cercetarea problemei aprovizionării Donbassului” apărut în „Ekonomiceskaja jizni” nr. 184.

Rezolvat la 7 septembrie (vezi telegrama nr. 01084).

8 septembrie

Intervenția făcută de Maxim Gorki și de profesorul Slovțov pentru acordarea sumei de 1.242.050 ruble Institutului de medicină experimentală în vederea efectuării reparațiilor necesare și achiziționării de materiale pentru laboratorul academicianului I. P. Pavlov.

Încredințată spre rezolvare pînă la 8.IX.

Rezolvată la 14 octombrie (vezi hotărîrea Micului Consiliu al Comisarilor Poporului din 14.X).

9 septembrie

Să fie trimis neîntîrziat în concediu V. A. Smoleaninov.

Rezolvat la 17 septembrie.

10 septembrie

Să se studieze și să se avizeze propunerea lui Trogușov de a se acorda sovhozurilor dreptul de a face schimb de mărfuri cu produsele rămase la dispoziția lor.

Rezolvat la 18 octombrie.

20 septembrie

Să se adune pentru L. I. Skvorțov-Stepanov literatură în problema electrificării.

Rezolvat la 21 octombrie.

23 septembrie

Să se adune date referitoare la mașinile americane pentru construcția rapidă de șosele. Despre aceste mașini i-a vorbit lui Vladimir Ilici tov. Bogdanov. Să se stabilească: 1) cîte mașini există la noi, unde și cum lucrează? 2) cît costă astfel de mașini în străinătate? 3) cît sînt de perfecționate? Să se rezolve această problemă.

Rezolvat la 3 octombrie.

3 octombrie

Să se lămurească: 1) dacă Vladimir Ilici are dreptul juridic de a semna fără Consiliul Comisarilor Poporului și Consiliul Muncii și Apărării cu de la sine putere; 2) dacă Vladimir Ilici trebuie să confirme procesul verbal al Consiliului „Ghidrotorfi”-ului din 29 septembrie, așa cum o cere L. I. Radcenko.

Rezolvat la 3 octombrie.

4 octombrie

Să se discute la Consiliul Muncii și Apărării problema decernării înaltei distincții — ordinul Steagul Roșu — căii terate Ekaterinoslav pentru darea în funcțiune înainte de termen a podului Kicikas de peste Nipru, în dreptul orașului Alexandrovsk, refăcut în condițiile excepțional de grele ale răz-

Afiș de V. Cheogdjaev

boiului civil. Să i se comunice lui Vladimir Ilici cînd va fi supusă problema Consiliului Muncii și Apărării.

Încredințat lui N. G. Krasina la 11 octombrie. Rezolvat la 18—20 octombrie (vezi procesul verbal al Consiliului Muncii și Apărării cu nr. 259).

11 octombrie

Să se strîngă semnăturile lui M. I. Frumkin, A. M. Anikst și G. K. Ordjonikidze pe hotărîrea în legătură cu irigarea stepei Mugane, elaborată de ei.

Rezolvat la 11 octombrie.

25 octombrie

Să se rezolve de urgență problema eliberării de credite speciale comisarariatelor poporului pentru măsurile necesare luptei împotriva foametei.

Încredințat lui N. G. Krasina.

Rezolvat (vezi procesul verbal nr. 766 al Micului Consiliu al Comisarilor Poporului, paragraful 12).

Anul 1922

ianuarie

Pentru Paderina Vladimir Ilici cere să se ocupe de problema „Dicționarului rus”.

3 martie

Pentru Paderina Renovarea Teatrului mare

9 martie

Pentru Miroșnikov și Gorbunov Președintele Gosplan-ului, tov. Krjijanovski, să fie silit să-și ia un concediu de minimum o lună, peste maximum o săptămînă. Pentru amănunte să discute cu tov. Gorbunov.

Să i se asigure concediul în condiții bune, în toate privințele.

20 martie. Să se amine concediul cu o lună. Să se stabilească o întîlnire între tov. Krjijanovski și medicul C.C. pentru ca acesta să aprecieze dacă această amîinare nu va dăuna stării sănătății lui Krjijanovski.

Rezolvat N. Gorbunov.

20 octombrie

Foarte urgent. Vă transmit o însărcinare urgentă din partea lui Vladimir Ilici.

1) Să se afle cine îl tratează pe tov. Kiseliov și să se obțină de la medicul sau medicii respectivi un buletin al stării sănătății lui; 2) să se stabilească cu maximum de simț de răspundere dacă n-ar trebui să fie trimis pe vreo trei luni în străinătate pentru tratament.

Directorul treburilor în Consiliul Comisarilor Poporului, N. Gorbunov, Rezolvat 24. X.

1 noiembrie

Pentru Grișkinas.

Să se adune pentru Vladimir Ilici tăieturi din ziare referitoare la succesele pe frontul economic.

Rezolvat 6 noiembrie.

ANUL 44 DE LA REVOLUȚIE

de acad. prof. Petre Constantinescu-Iași
Vicepreședinte al A.R.L.U.S.

Se împlinesc 44 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, de la istorica zi de 26 Octombrie 1917 cind tunurile de pe „Aurora” au vestit cu salvele lor nu numai începutul ofensivei împotriva guvernului Kerenski și victoria maselor populare conduse de Partidul Comunist, ci și zorile unei lumi noi, a unei ere noi — era socialistă — ziua de naștere a celei de-a cincea epoci în istoria omenirii, epoca orînduirii socialiste și comuniste.

Incredzători în forța de neînvins a noii orîndiri sociale, în vitalitatea și tăria noii republici a sovietelor, oamenii muncii din întreaga lume și, alături de ei mase largi din țara noastră, au întâmpinat evenimentul cu nestăvilit entuziasm. Cu avîntul tineresc al vîrstei mele de atunci m-am alăturat și eu prietenilor Rusiei Sovietice (cum i se spunea în acea vreme) și am activat, în cadrul Partidului Socialist, pentru justa înțelegere și apărare a Republicii Sovietelor. „Viitorul în Rusia va fi de partea bolșevicilor, nu numai prin consolidarea internă, ci și prin recunoașterea tuturor statelor, și mai ales de Antantă” — scriam acum 42 de ani, într-un articol intitulat „Viitorul Rusiei Sovietice”, publicat în „Socialismul” din 10 decembrie 1919, organ al Comitetului Central al Partidului Socialist, partidul clasei muncitoare de atunci.

Primul stat socialist s-a născut cu un vast program țintind la fapte ce aveau să stîrnească de-a lungul anilor uimirea și admirația întregii omeniri. Puternicul sistem energetic al Uniunii Sovietice, uriașele întinderi de pămînt desțelenite, giganții industriali inzeștrați cu complexe sisteme de automatizare și mecanizare, orașele răsărite ca din pămînt și care fac astăzi de nerecunoscut harta Uniunii Sovietice, avîntatele zboruri ale omului în Cosmos, sînt urmări logice ale Marelui Octombrie, consecințele firești ale planurilor cincinale și, în ultimul timp, ale planului septenal.

Acest drum glorios, străbătut de Partidul Comunist și de poporul sovietic n-a fost deloc ușor, dar dacă el a fost totuși străbătut cu succes, aceasta se datorește busolei sigure, temeliei de granit a marxism-leninismului.

Partidul Comunist și poporul sovietic au trebuit să depună eforturi titanice pentru a învinge uriașele greutăți create de haosul economic moștenit de la orînduirea țaristă, de contrarevoluție și intervenția străină, spre a aduce țara pe calea largă a construirii vieții noi, socialiste. Profețiile mincinoase ale prorocilor burghezi și uneltelor lor social-democrate de dreapta despre imposibilitatea dăinuirii statului socialist au suferit un eșec lamentabil. Programele Partidului Comunist au fost nu numai îndeplinite, ci și depășite; socialismul a dobîndit în U.R.S.S. o victorie definitivă și deplină. Dintr-o țară a barosului și a roabei, a plugului de lemn și a virtelnîței, a lămpii de gaz și a foamei, Uniunea Sovietică a devenit o țară a tehnicii înaintate, a mașinilor supraputernice și a aparatelor de înaltă precizie, a liniilor automate, a mașinilor electronice de calcul, a navelor cosmice.

Industria sovietică de mașini și de prelucrare a metalelor dă astăzi o producție de 350 de ori mai mare decît în 1913 și de aproape 1.000 de ori mai mare decît în 1919. Uniunea Sovietică produce astăzi tot atîta oțel cît Anglia, R.F.G. și Franța luate la un loc, iar pînă la sfîrșitul acestui an producția de energie electrică va fi de aproximativ 160 de ori mai mare decît în 1913 și de 650 de ori mai mare decît în 1919. Cuvintele lui Lenin prin care marele geniu al Revoluției arată că hotărîrea neîstrămutată a bolșevicilor este „de a face cu orice preț ca Rusia să nu mai fie săracă și neputincioasă, ca ea să devină puternică și imbelșugată în deplinul înțeles al cuvîntului” — au devenit astăzi realitate. Viața a confirmat în fapte că singura forță social-politică capabilă să soluționeze efectiv problemele sociale ce frămîntă omenirea și să-și îndeplinească prevederile programatice este Partidul Comunist.

Istoria a incredințat P.C.U.S. și poporului sovietic o misiune măreață: cea de a fi pionierii societății comuniste. Sărbătoarea aniversării a 44 de ani de la întemeierea primului stat al muncitorilor și țărănilor a coincis anul acesta cu un alt eveniment măreaț — venit parcă să confirme o dată mai mult genialele previziuni ale lui Marx, Engels și Lenin. Este vorba de cel de-al XXII-lea Congres al P.C.U.S., ale cărui lucrări au dezbătut și adoptat Programul construirii comunismului, adevărat Manifest Comunist al epocii noastre. Acest al treilea Program al Partidului Comunist care pune în fața poporului sovietic sarcina de a construi, în linii mari, în următorii 20 de ani societatea comunistă este o nouă etapă în dezvoltarea teoriei revoluționare a lui Marx-Engels-Lenin, o intruchipare desăvîrșită a lozincii Partidului „Totul pentru om, pentru binele lui”, un document pătruns de spiritul internaționalismului socialist, de umanism comunist, de ideile păcii și frăției între popoare.

Poporul sovietic și, alături de el, popoarele frățești, sutele de milioane de oameni de pe întreg globul insufleții de mărețele victorii raportate de ideile socialismului și comunismului se pregătesc să întâmpine cea de a 44-a aniversare a Marii Revoluții din Octombrie cu noi eforturi în lupta pentru pace și progres, pentru o viață nouă, fericită. Exemplul Uniunii Sovietice însuflețește întreaga omenire progresistă. Niciind marea forță a teoriei marxist-leniniste nu s-a manifestat cu atîta tărie ca astăzi cînd cauza socialismului a biruit definitiv în U.R.S.S., cînd cucerește noi victorii în toate țările comunității socialiste, în mișcarea socialistă și muncitorească internațională, cînd mișcarea popoarelor pentru eliberarea națională se dezvoltă impetuos.

Cauza comunismului înaintează cu pași uriași — a arătat la Congres tov. N. S. Hrușciov. Stegarii comunismului — partidele marxist-leniniste — au dovedit că sînt partide de revoluționari inovatori, de făuritori ai fericirii poporului, și oamenii progresiști din toate țările leagă acum de comunism tot ce există mai bun, mai luminos în lume. Forța comunismului este uriașă, de neînvins, pentru că de partea lui se află adevărul vieții, adevărul istoriei.

Delegația romînă la al XXII-lea Congres al P.C.U.S. a vizitat întreprinderile din orașul Elektrostal de lângă Moscova. În cursul vizitei la uzina siderurgică „Elektrostal” M. E. Koroșkov, directorul întreprinderii, a oferit tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej o cupă de metal.

Prestigiul Uniunii Sovietice mai mare ca oricînd

de Marin Florea Ionescu

Vicepreședinte al A.R.L.U.S.

Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. a luat sfîrșit. Semnificația lui continuă însă să pătrundă tot mai adînc în conștiința opiniei publice mondiale. Chiar și în acea parte a lumii unde un eveniment nu depășește cadrul senzaționalului unei zile, Congresul constructorilor comunismului ocupă mereu capul de afiș. Prietenii vîd în el un izvor de însuflețire, dușmanii sînt înfricoșați de perspectiva apusului lumii vechi, capitaliste.

Dacă cifrele raportate Congresului despre uriașa creștere a producției industriale și agricole, a bunurilor de larg consum și, bineînțeles, despre strălucitele biruințe dobîndite în cucerirea Cosmosului marchează pregnant vertiginosă ascensiune a socialismului în ultimele patru decenii, comparația dintre declarațiile făcute de oamenii politici și comentariile occidentale la instaurarea Puterii sovietice și astăzi, după Congresul al XXII-lea, arată cit de mult a crescut prestigiul primului stat socialist din lume.

Cei care au prevestit cu „competență” la adoptarea celui de-al II-lea Program al Partidului Comunist „apropiata prăbușire a Puterii sovietice” nu mai sînt de mult. Dar dacă ar putea să-și audă astăzi propriile lor declarații, poate că ar muri de rușine a doua oară. În 1919 primul ministru al Angliei Lloyd George declara: „Bolșevismul ajunge repede la decădere, destrămîndu-se sub presiunea forțelor economice”. Iar la 23 martie 1919, a doua zi după adoptarea celui de-al II-lea Program al Partidului de către Congresul al VIII-lea, ziarul francez „Figaro” anunța: „Bolșevismul este pe moarte”.

Venitul împotriva Uniunii Sovietice, împotriva comunismului nu a dispărut nici acum din suferințele reprezentanților lumii vechi. Dar ei sînt nevoiți să țină seama de faptul că sistemul socialist se transformă într-un factor care determină din ce în ce mai mult dezvoltarea mondială, că treburile capitalismului nu merg nici decum cum ar fi dorit ei. „Statele Unite — scrie profesorul Fred Warner Neal, titularul catedrei de relații internaționale de la colegiul din Claremont într-o broșură recent apărută — au greșit în aprecierile lor asupra fiecărui eveniment important petrecut în U.R.S.S. după revoluția bolșevică. Noi n-am prevăzut acoasă revoluție cînd ea s-a împlinit și nu credeam că va avea succes. Cînd s-a dovedit că a avut succes, am crezut că totuși va renunța la socialism. Cînd am constatat că n-a renunțat la socialism, credeam că nu vom recunoaște noul stat sovietic iar cînd l-am recunoscut, l-am considerat ca un fel de stat de democrație occidentală. Cînd l-au invadat germanii, am crezut că rușii nu vor rezista mai mult de șase săptămîni. Cînd am constatat că au supraviețuit războiului, am crezut că nu se vor putea refăce rapid, dar cînd am văzut că asta s-a întimplat, ne-am închipuit că

ei nu vor ști să construiască rachete etc. Această enumerare ne dă cel puțin un motiv pentru a socoti că n-ar trebui să fim prea categorici și în alte presupuneri pe care le facem”.

Capetele cele mai lucide ale burgheziei internaționale trebuie să recunoască astfel prin comparație faptul că fiecare nouă acțiune a Uniunii Sovietice sporește prestigiul ei în lume, în timp ce acțiunile provocatoare ale imperialiștilor nu fac decît să marcheze falimentul politicii lor. Și într-adevăr, niciodată în trecut politica externă a Uniunii Sovietice nu și-a vădit cu asemena forță superioritatea față de politica lașă a burgheziei capitaliste ca în perioada care a trecut de la Congresul al XX-lea pînă la al XXII-lea ale P.C.U.S. În momentul de față peste 40 de state neutre se situează pe aceleași poziții cu U.R.S.S. și celelalte țări socialiste în problemele esențiale ale vieții internaționale, promovează politica păcii și coexistenței pașnice.

Cei care se întrebă în Occident în ce constă „secretul” succeselor dobîndite de Uniunea Sovietică pe plan internațional, ar trebui să țină seama că el constă în fidelitatea față de cauza păcii, în fermitatea și hotărîrea de a merge pînă la capăt atunci cînd trebuie apărută o cauză dreaptă și încătuseate forțele agresiunii, în elasticitatea și năzuința de a ține seama de interesele partenerilor cînd aceștia doresc într-adevăr înțelegerea reciprocă. Și tocmai de aceea, această politică, care corespunde celor mai scumpe interese ale oamenilor muncii de pretutindeni, intereselor păcii și colaborării între popoare exercită o uriașă influență asupra dezvoltării politice a lumii de astăzi.

O seamă de minți realiste din Occident au înțeles că „provocarea” — cum numesc politicienii occidentali chemarea la întrecere din partea lumii socialiste — nu are un caracter militar, ci unul economic, pașnic și că sporirea cheltuielilor militare în țările occidentale nu oferă nici o perspectivă lumii vechi. Așa cum s-a exprimat scriitorul catolic francez François Mauriac, care în nici un caz nu poate fi bănuț de simpatie pentru comunism, ideea încercării Uniunii Sovietice cu baze ar putea fi considerată ca avînd o oarecare rațiune de a fi (bine înțeles din punctul de vedere al imperialiștilor!) dacă Uniunea Sovietică n-ar avea și ea „bazele” ei pe teritoriile altor popoare, adică în inimile și mințile oamenilor. Aceste baze sînt înfinit mai trainice decît acelea pe care mizează imperialismul.

Congresul al XXII-lea al P.C.U.S. a aprins cu putere flacăra speranței în inimile tuturor luptătorilor pentru pace, democrație, socialism. Tot mai înrădăcinată în masele oamenilor muncii de pretutindeni este ideea triumfului viitorului comunist al omenirii.

SUBMARINELE ATOMICE au ieșit în larg

(III)

(urmăre din numărul trecut)

Iată câteva din cele spuse de Maslov și de alți ofițeri despre proprietățile și capacitatea de luptă a unui submarin atomic.

— Apariția reactorului atomic în echipamentul submarinelor a revoluționat întreaga știință a navigației subacvatice. Pentru prima dată în istorie, a apărut cu adevărat o navă submersibilă capabilă să rămână sub apă fără a ieși la suprafață zeci și zeci de zile, ba chiar luni în șir și fără a reveni la bază. Pentru prima dată a apărut un submarin ale cărui mecanisme îi permit să se deplaseze mii și mii de kilometri sub apă, fără a fi nevoit să-și completeze rezervele de combustibil. Toate submarinele din trecut purtau doar denumirea de navă submersibilă, de fapt însă nu erau.

Reactorul a sporit considerabil puterea submarinelor. Dacă notăm cu valoarea convențională 1, forța unui submarin echipat cu motoare Diesel, puterea instalației de propulsie a submarinului pe care ne aflăm, în comparație cu prima, ar fi echivalentă cu 2.000.

Această nouă energetică ne-a permis să punem în fața echipajelor de submarine teme de luptă de-a dreptul imposibile de rezolvat în trecut.

— Submarinele noastre atomice, mi-a spus în continuare Maslov, dispun de o vastă gamă de arme de luptă. Ele sînt echipate cu rachete cu mare rază de acțiune, avînd încărcătură atomică. În afară de asta, ele mai au rachete cu arăpioare, destinate lovirii oricărui obiectiv, precum și torpile de diferite tipuri — magnetice, cu autodirijare și altele — pentru atacarea navei de suprafață și a submarinelor.

În trecut submarinul rezolva exclusiv probleme tactice. Noile arme nucleare, noua energetică permit acum submarinului să iasă în largul oceanului și să rezolve teme cu caracter operativ. Cu armele pe care le are la bord, submarinul poate distruge o mare bază maritimă-militară, un mare centru industrial sau o formație de port-avioane.

În istorie sînt cunoscute doar cazuri izolate de lupte navale între submarine. Astfel, în prima perioadă a Marelui Război pentru Apărarea Patriei, un submarin sovietic, navigînd în Nord a dat peste un submarin german. Comandantul navei sovietice a luat hotărîrea să-l atace pe inamic sub apă și a pornit în urmărirea lui. Nemții au observat lucrul acesta și au încercat să dea bir cu fugiții. Dar distanța dintre cele două nave scădea cu repeziciune. Nervii hitleriștilor au cedat și ei au hotărît să pompeze apa din tancurile de balast, să iasă iute la suprafață, și avantajajii de viteză sporită la suprafața apei, să se facă nevăzuți. Acest lucru însă le-a fost fatal. Acusticienii submarinului sovietic au determinat cu precizie distanța după zgomotul produs de aerul evacuat din tancuri, făcînd torpilelor nu le-a mai fost greu să trimită nava inamică la fund.

Într-un viitor război, luptele sub apă vor fi unul din principalele mijloace de apărare a grănițelor maritime împotriva pătrunderii submarinelor inamice.

— Noua energie și armamentul modern deschid submarinelor atomice vaste posibilități de luptă împotriva submarinelor vrăjmașe — mi-a explicat Jilțov. Luptele sub apă încetează să mai fie de domeniul fanteziei. Ele devin o problemă de ordin practic.

În luptele sub apă succesul va fi de partea celui ce are nave cu mare viteză, cu o perfectă manevrabilitate și armament superior. Chiar cei mai puțin obiectivi observatori străini

admit că submarinele sovietice sînt cele mai rapide nave atomice din lume. Viteza lor depășește cu mult viteza celor mai bune pacheboturi care navighează între Europa și America.

Viteza mare îngăduie navei atomice să-și ajungă repede ținta, s-o atace, iar dacă e cazul să scape de urmărirea. Înainte, submarinele cu motoare Diesel și acumulatele puteau să atace de obicei o singură navă sau un singur convoi, deoarece chiar cînd aveau torpile, din pricina vitezei mici nu izbuteau să repete atacul. Viteza unui submarin modern îngăduie atingerea și atacarea prin surprindere a țintei. În felul acesta, un submarin atomic poate scufunda un mare convoi de nave de transport sau o escadră de nave de luptă.

Submarinele atomice pot naviga la mare adîncime, ceea ce le face inaccesibile interceptării avioanelor inamice, bombelor și torpilelor acestora. Submarinele atomice înaintează ușor pe sub ghețuri și pot naviga pe orice vreme, pe furtună și la orice latitudine.

Autonomia submarinului atomic, adică durata navigării fără acostare la bază, depinde în special de gradul de pregătire a echipajului, de antrenamentul acestuia, de priceperea de a sta vreme îndelungată sub apă, de însușirile sale morale.

Submarinele, care intră în mare număr în componența forțelor noastre maritime-militare, sînt o armă complexă și de nădejde. E un lucru pe care ar trebui să-l știe și de care ar trebui să-și aducă mereu aminte imperialiștii americani și ceilalți amatori de provocări militare pentru ca să nu se ivească fără a fi poftiți în apele noastre teritoriale.

În timpul cursei, ofițerii mi-au vor-

țiat, și în al doilea rînd nu-i cine știe ce mare scofală să navighezi sub ghețuri. Știi cu toții asta...

— Și în general cursele făcute spre țărmoșurile noastre — observă locțiitorul politic — n-au nimic comun cu apărarea, ci sînt o dovadă despre acțiunile peride întreprinse de clica militaristă americană.

— E adevărat, — confirmă Maslov. Iar cînd o trebui să ne cufundăm sub ghețuri și să trecem sub ele în orice regiune, vom ști s-o facem. Ne pricepem cel puțin la fel de bine ca americanii să navigăm la mari adîncimi în regiunea Polului și avem a-

intrat în compartimentul torpilelor. În jurul infricoșătoarelor aparate era pustiu. Nu era decît comandantul unității de luptă — locotenentul major Grișnih — iar pe lângă niște dispozitive trebuia un marinar de stat și mijlocie.

Acesta mi s-a prezentat:

— Alexandr Krikunenko, miciman în flota rusă — și ochii mari i s-au luminat de o privire plină de bunătațe și de o lucire de șiretenie.

Așa am făcut cunoștință cu favoritul navei, comunistul Alexandr Nikolaevici Krikunenko, șeful grupului de servanți la tuburile lanstorpilor. E de

UN REPORTAJ NEOBIȘNUIT

parate de bord excelente pentru navigarea la mari latitudini.

În timpul unei convorbiri, Maslov mi-a pomenit despre o dorință arzătoare de-a lui care, așa cum am aflat ulterior, e comună tuturor comandanților de submarine atomice.

Asta s-a întîmplat în a patra zi de navigație, în timp ce ne aflăm împreună în cabina comandantului. Maslov și-a pus de o parte bloc-notes-ul, m-a privit cu ochii lui mari, cenușii, și mi-a spus dus pe gînduri:

— Știi, aș dori foarte mult să fac ocolul Pămîntului sub apă. Oamenii noștri sînt gata pentru îndeplinirea unei asemenea misiuni. De altfel și

mulți ani în flotă și tot timpul navighează pe submarine. Pe submarinul atomic se află din prima zi de funcționare.

— Am intrat în al cincilea an de serviciu ca reangajat — mi-a spus Krikunenko.

Micimanul Krikunenko e sufletul secției. E un profesor și un educator încercat al matrozilor și caducilor tineri din serviciul militar în termen. Am avut prilejul să văd cum își instruia oamenii Krikunenko. Le arăta prin exemplul lui personal cum și ce trebuie să facă. Și întotdeauna căuta să facă munca cea mai grea, cea mai importantă și de răspundere.

Mai tirziu, pe țarm, cînd mi-am împărțit impresiile despre călătoria pe submarin, am amintit și de micimanul pe care-l îndrăgisem.

— Reangajații de felul lui Krikunenko sînt fondul nostru de aur — mi-a spus amiralul. Sînt ajutoarele comandanților în instruirea și educarea efectivului.

În timp ce discutăm cu comandantul și cu micimanul despre tragerii, de aparate s-au apropiat servanții... Multora dintre ei le expirase termenul dar erau reținuți în urma recentei hotărîri. Toți doreau să plece acasă, dar își dădeau seama că acum nu e timpul de așa ceva.

— Vom sluji cît ne va cere patria — ne-a spus unul dintre ei. Ne dăm seama că nu putem pleca acum, cînd sînt atîtea probleme.

Deodată răsună alarma.

De la postul central de comandă se auzi ordinul de pregătire pentru lansarea torpilelor.

Toți își ocupară posturile; micimanul se instală la maneta de lansare a torpilelor.

Se auzi comanda:

— Fiți gata de lansare!

— Gata de lansare... — răspunse la telefon comandantul unității de luptă.

— Lansați! — se auzi comanda la megafon.

— Lansăm! — strigă, acoperîndul zgomot din compartiment, micimanul și trase spre el maneta.

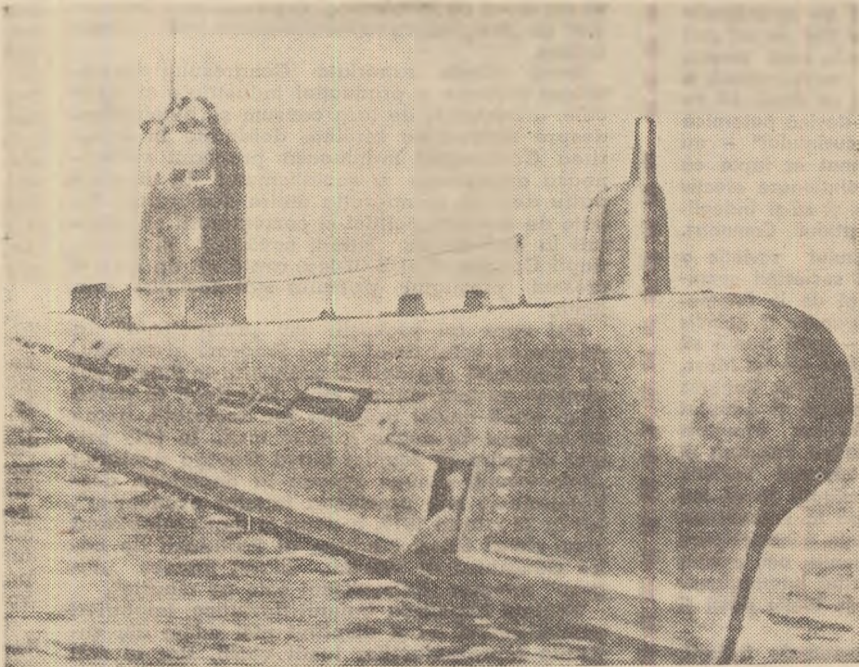
Nava tresări ușor. În compartiment răzbi cu zgomot un val de aer, care se lovi de peretele despărțitor și apoi se întoarse spre aparate. În urechi simțeam pocnituri, cum se întîmplă în avion după o pierdere rapidă de înălțime.

— Încercați din nou tuburile — ordonă comandantul.

Servanții se apucară de treabă. Servanții din magazie torpile de schimb și încărcară tuburile. Lucrînd cu îndeminare, căltau să ghicească dacă torpilele își atinseseră ținta.

(Va urma)

Val. Golțev

Unul din cele mai moderne submarine sovietice

bit de mai multe ori despre submarinele atomice americane.

— Americanii se laudă că navighează sub ghețuri în apele noastre — mi-a spus unul dintre ei. Au și scris o carte despre asta. Cărțuia e interesantă, nimic de zis. Dar cu un prisos de elemente de groază. E drept, cartea conține și observații întemeiate, concluzii utile. Dar, mai întii...

— Ce mai întii? — întrebă un alt ofițer.

Mai întii și întii — continuă vorbitorul — rachetele lor „Polaris”, cărorora le fac atîta reclamă și cu care vor să înpăimînte oamenii, nu sînt arme de nădejde. Chiar americanii recunosc că din zece rachete numai două își iau zborul în bune condi-

tehnica ne îngăduie să străbatem o asemenea distanță. Totuși, am mai a-vea încă mult de lucru. Aș dori să fiu comandantul unei astfel de nave.

— Unde-i greutatea?

— Vedeți, noi sîntem militari. Dacă ești socotit omul potrivit și se dă ordin și atunci te duci și-ți îndeplinești cu cinste misiunea.

Apoi a prins să-mi explice amănunțit de cît timp e nevoie pentru o cursă sub apă în jurul Pămîntului, de ce resurse energetice și de cite alimente ar fi nevoie. Mi-a schițat chiar o variantă a itinerariului. Era evident că acest căpitan de rangul I se gîndește de multă vreme și serios la visul lui.

În a patra zi de navigație urmau să aibă loc trageri. Încă de dimineață am

INTERVIURILE

NOASTRE

„Mă bucur că piesa mea va răsuna acum pe scena unui teatru românesc, în limba română“. Cu aceste cuvinte și-a început o veche și bună cunoștință a publicului românesc — poetul, romancierul, dramaturgul și eseistul Konstantin Simonov, — scrisoarea adresată colectivului de interpreți de la teatrul „Lucia Sturdza Bulandra“, care, în aceste zile, se află în pragul premierei cu noua sa creație dramatică, piesa „Al 4-lea“.

Regizorul Dinu Negreanu:

O nouă întâlnire cu KONSTANTIN SIMONOV

Intrucât cititorii revistei noastre cunosc această interesantă lucrare dramatică al cărei prolog a fost publicat într-un număr anterior, am pornit pe urmele scrierii, în sala de repetiții. Aici ne-a întâmpinat regizorul Dinu Negreanu care cu o vădită satisfacție ne-a împărtășit păreri sale asupra muncii la noul spectacol.

— O plăcută coincidență face ca la piesa „Al 4-lea“ să mă întâlnesc... a patra oară cu Konstantin Simonov a cărui creație o prețuiesc în mod deosebit. Konstantin Simonov se așează întotdeauna la masa de scris cu scopul bine precizat de a răspunde celor mai arzătoare probleme ale vieții contemporane, probleme care în chip firesc interesează pe orice om preocupat de soarta planetei noastre.

— În ce împrejurări v-ați mai întâlnit cu Simonov?

— Două încercări de a-l sluji le-am „măgălit“ cu o echipă de amatori și un colectiv studențesc: „Așa va fi“ și „Umbra străină“. O fulburătoare amintire rămâne pentru mine strădania pasională de realizare a piesei „Chesiunea rusă“ alături de un înțelegător colectiv al Teatrului Național în frunte cu neuitatul, cu dragul nostru Mihai Popescu. Un interval de 15 ani despărtează pe Harry Smith din „Chesiunea rusă“ de eroii piesei „Al 4-lea“, interval în care omepirea și-a schimbat mult înfățișarea. Problema fundamentală — a păcii și a războiului — a căpătat în acest răstimp o amplitudine și o rezonanță fără precedent. Despre pace, despre liniștea căminelor noastre, despre frământările conștiinței unui american mijlociu care până la urmă își găsește rațiunea de a trăi în hotărârea de a acționa pentru ca să nu mai fie război, scrie Simonov în piesa sa „Al 4-lea“.

— Vom fi așadar spectatori unei puternice drame psihologice?

— Într-adevăr, ceea ce este tulburător în această piesă, este modul de a construi și rezolva procesul de conștiință al eroului principal, dezvoltând cu fiecare situație, cu fiecare replică ideea nobilă că în fața marilor imperitive ale vieții, omul este dator să-și rezolve contradicțiile proprii sale conștiințe spre a putea apoi da prin fapte un răspuns răspicat atunci când i se va cere. În acest caz, rezolvarea este obținută printr-o amplă confruntare, în memoria eroului, între drumul propriu și altele ale vieții cu destinele altor oameni pe care i-a întâlnit, alături de care a muncit sau a luptat, ori care au murit chiar pentru ca el să poată trăi.

— Așa cum s-a întâmplat cu prietenul său dintr-un lagăr de prizonieri.

— Fără îndoială, piesa comportă o montare originală și îndrăznească față de canoanele tradiționale ale scenei...
— Evident că, intrucât gândurile unui om nu pot fi întrerupte (ele având de astă dată și o gradată ascendență, continuă până la final) prima concluzie

care se impune este aceea că piesa nu poate avea întreruperi. De aceea, pe scenă se vor afla mereu un fotoliu și două scaune, care vor da naștere succesiv, în timp ce eroul meditează, locurile și mediile de acțiune prin care a trecut în viață: o redacție din New York, un hotel din Italia etc... La rîndul lor, personajele care vor apărea pe scenă aparțin și ele unor diverse categorii sociale și mai multor popoare. Ele își interferează într-o manieră caleidoscopică traectoria vieții lor în conștiința personajului central. Apar astfel: un docher italian, un pastor olandez, o învățătoare din New York, un soldat francez din legiunea străină mort la Dien-Bien-tu etc...
— Cum s-ar spune, cele mai fericite posibilități de distribuție...
— Și totuși alegerea interpretelor n-a fost ușoară, pentru că trebuiau găsiți interpreți care în structura lor psihică și în aparența lor fizică să denote o promptă afinitate cu respectivele personaje episodice. Pentru rolul principal l-am ales pe Septimiu Sever. Alături de el apare într-un rol impresionant Beate Fredanov, precum și un număr de tineri talentați ca Ionescu Gion, G. Carabin, Mircea Albu-lescu, Gh. Ghiulescu, Anca Verești, Paul Sava, D. Onofrei, Puiu Hulubei, Oct. Cottescu, M. Pepino, N. Mavrodin, Dumitru Dumitru. În rolul autorului apare în prolog Forry Etterle. „Lipsa de decor“ este organizată cu multă fantezie de către arhitectul Paul Bortnov-schi, iar muzica va evoca în diferitele momente dramatice imaginea melodică a ideilor marelui umanist american George Gherwin. Și acum, la treabă, căci premiera bate la ușă...
— Ne-am despărțit de regizorul Dinu Negreanu lăsându-l în compania plăcută, și inspiratoare, a eroilor lui Simonov pentru a căror intruchipare pe scenă l-am felicitat înainte de premieră!

Eugen Atanasiu

In noua mare Bratsk a început pescuitul...

O convorbire la un joc de domino CU

GHERMAN TITOV

Da, Gherman Stepanovici Titov, omul care în 25 de ore a înconjurat de 17 ori Pământul, minuiind cu o admirabilă măiestrie multimea aparatelor de măsură și control de pe bordul navei cosmice „Vostok-2“, joacă cu aceeași îndeminare, abilitate și reflexe fulgerătoare... domino. Putem să certificăm din proprie experiență că joacă foarte bine și cu mult entuziasm.

Lucrurile s-au petrecut așa: ne aflăm într-un grup de tovarăși care, cu atenția încordată îl asculta pe eroul Cosmosului povestind impresiile culese de el în timpul zborului sideral de 700.000 km. Cu toții citisem, desigur, multe lucruri interesante despre zborurile cosmice, dar nu avusesem prilejul să le ascultăm istorisite chiar de „cosmonautul nr. 2“. Acum ni se păreau mai interesante. Și în vremea ocazie să punem și întrebări, la care cosmonautul ne răspundea pe loc cu multă amabilitate.

Ne explica pe larg și pe înțelesul tuturor cum poate fi suportată starea de imponderabilitate, viteza rachetei cosmice și multe alte lucruri extrem de interesante.

Datorită construcției ireproșabile a navei cosmice și pregătirii multilaterale a cosmonauților sovietici, nici viteza navei cosmice nu se face prea mult simțită. Cosmonauții observă vizual cum rămân în urmă diferitele forme de relief sau anumite straturi de nori.

— Apropo de nori, remarcă Gherman Stepanovici, cred că cu ajutorul observațiilor făcute dintr-o navă cosmică s-ar putea determina foarte precis... timpul probabil. Înconjurând Pământul, cosmonautul poate să stabilească fără greș și să transmită pe glob viteza norilor și curenților de aer, direcția lor și multe alte date necesare spre a determina starea timpului.

La care, cineva observă, însă, glumind:

— O să fie foarte greu să ne obișnuim cu comunicatele precise despre

timpul probabil; ne-am obișnuit doar să luăm măsuri de prevedere exact contrarii celor recomandate de stațiile meteorologice!

Gherman Titov incuviință și el zimbînd și continuă să povestească mai departe, stărînd mai ales asupra condițiilor de viață și de muncă de pe bordul navei cosmice.

L-am servit pe eroul Cosmosului cu o țigară. Foarte politicoș și prietenos mi-a răspuns că s-a lăsat de fumat încă... din copilărie!

— Da, eram la mine în sat. Bunicul fuma țigări făcute de el din tutunul pe care îl cultiva în grădină. Eu aveam o mistiune de mare răspundere — să-i toc tutunul. Într-un rînd am încercat să fac și eu o țigară. M-am ascuns după colțul casei și am răsucit o țigară folosind în loc de foiță o bucată de ziar. Cum am tras,

Cosmonautul nr. 2 ne-a sa utat cu: NOROC

însă, primul fum am simțit că ameflesc. A trebuit să mă sprijin ca să nu cad. Nu pentru că așa fi fost slab, ci pentru că tutunul era prea puternic. De atunci mi-a pierit pofta.

I-am spus că în genere copiii sînt foarte curioși și vor să-și dea seama de multe lucruri; și bune și rele. Gherman Stepanovici a aprobat zimbînd și ne-a servit îndată un alt exemplu.

Dimineața, cînd pleacă de acasă, e întotdeauna însoțit de un mare alai de copii din blocul în care locuiește. E prieten cu ei. La început a avut însă și un mic... incident: într-o zi îndreptîndu-se către mașina lui, un copil l-a întrebat de-a dreptul, fără sfială:

— Nene, dumneala ești Gagarin?

— Nu! Eu sînt Titov.

— Dar de ce nu ești Gagarin?

— ???

Se înțelege, pilotul cosmonaut n-a putut să-i mulțumească curiozitatea. După puțin timp, însă, lucrurile s-au aranjat ae la sine. Ceata de copii s-a împăcat cu gîndul că vecinul lor este Gherman Titov. Și de atunci sînt cei mai buni prieteni.

Discuțiile noastre se desfășurau într-o atmosferă caldă și prietenească.

Pentru a nu-l împovăra totuși prea mult cu întrebările noastre pe cosmonaut, cineva a propus să jucăm domino. Gherman Stepanovici a acceptat bucuros. Imediat s-au alcătuit două echipe și partenerii au început să joace cu multă atenție. Condiția era ca echipa care pierde, să iasă din joc. Primul joc a fost cîștigat, la mare diferență de puncte, de echipa lui G. Titov. Al doilea joc la fel. Dar al treilea joc s-a soldat cu un eșec pentru foștii cîștigători. Cu

părere de rău Gherman Stepanovici a cedat locul la masa de joc spre a deveni spectator. Dar s-a împotrivit categoric cînd unul din cîștigători a vrut să-i cedeze locul:

— Net, net, se apăra Gherman. Regula e regulă; am pierdut, mă supun împreună cu partenerul meu condițiilor stabilite.

Din filmul „Din nou spre stele“ știam că Gherman Stepanovici este un bun sportiv. Acum am aflat, însă, mai multe lucruri despre activitatea sa sportivă. În școala militară a încercat să practice boxul. Dar în timpul unui antrenament, lucrînd la mînuși cu un prieten, boxer de categoria II-a, din greșală a primit o lovitură drept în nas. Lucrul i-a displicut și l-a hotărît să părăsească pentru totdeauna mînușile de box.

— Îmi place mult gimnastica sportivă. O practic și eu, dar îmi place mai ales să asist la întrecerile de gimnastică.

În același timp, lui G. Titov îi place mult și fotbalul. E un admirator al echipei „Torpedo“ din Moscova, deși anul acesta constructorii de automobile nu s-au mai clasat pe locul întâi în clasamentul unional.

Dar cea mai mare pasiune extra-cosmică a lui Gherman Stepanovici Titov, cursant al Academiei Militare „Jukovski“ din Moscova, este literatura. E îndrăgostit de Pușcin. Chiar în discuția cu noi și-a amintit cu deosebită plăcere versuri pe care le-a învățat în timpul cînd se pregătea pentru zborul cosmic. Spre a se obișnui cu singurătatea, pilotul cosmonaut petrecea mult timp în conașii similare celor de pe nava cosmică. Adică, rămînea mult timp în interiorul unei cabine special amenajate, fără nici o legătură cu lumea înconjurătoare. În aceste condiții a învățat versurile pe care ni le-a recitat cu multă pasiune.

Între timp, lui Gherman Titov îi venise din nou rîndul la masa unde se juca domino. De astă dată avea alt partener de joc și alți adversari. A condus jocul cu multă pricepere și i-a obligat pe primii adversari să cedeze. La fel s-a întâmplat și cu perechea următoare. Ba a cîștigat și o a treia partidă. La un moment dat jocul a trebuit însă să se întrerupă. G. Titov trebuia să ne părăsească.

Eram foarte bucuroși că am putut să-l avem timp îndelungat în mijlocul nostru. I-am mulțumit călduros, iar el, stringîndu-ne mina, a pronunțat fără accent și foarte curat — NOROC! E un cuvînt pe care l-a auzit de multe ori în ultimul timp și acum la despărțire îl pronunța cu multă căldură.

Cu aceeași căldură prietenească i-am răspuns.

— Noroc, Gherman Stepanovici!

— Do svidania!

G. Marin

Moscova — Octombrie 1961

Noi salturi înaintea

Pentru realizarea mărețului program de construire a comunismului, Uniunea Sovietică și-a angajat toate forțele sale științifice și tehnice. Căci a realiza în numai 20 de ani o productivitate a muncii de 4 ori și jumătate mai mare și încă în condițiile unui regim de muncă redus, este o sarcină uriașă. De aceea activitatea de cercetare științifică și tehnică joacă un rol atât de important în construirea comunismului. Acesta este și motivul pentru care noul Program al P.C.U.S. acordă o deosebită atenție organizării cercetării științifice, problemelor ridicate de tehnica nouă, necesare realizării cu succes a societății comuniste. Uniunea Sovietică dispune de pe acum de o bază materială și umană extraordinară de puternică.

Printre problemele care preocupă oamenii de știință sovietici se numără și acelea legate de fizica nucleară. Într-adevăr, energia atomică are un cuvânt greu de spus în rezolvarea sarcinilor construcției comuniste.

Care sînt însă sarcinile actuale ale cercetătorilor sovietici în domeniul fizicii nucleare?

Una din problemele care-l preocupă deosebi este aceea, deocamdată încă nerezolvată, a eliberării energiei nucleare prin fuziunea nucleelor de hidrogen greu. Rezolvarea ei va soluționa pe scară mondială obținerea energiei necesare omenirii. Prin eliberarea controlată a energiei nucleare, a așazisei energii termonucleare, a cărei materie primă, hidrogenul greu, se află din belșug în apele mărilor, oceanelor și, în genere, în toate apele planetei noastre se va face un uriaș pas spre soluționarea problemei nevoilor energetice ale lumii. Este vorba aici de obținerea într-o atmosferă rarefiată de hidrogen greu sau de tritium, ori în amestecul acestora, a unor temperaturi foarte ridicate, de ordinul zecilor și eventual chiar al sutelor de milioane de grade, temperaturi ce pot fi numite suprastelare, dat fiind că în Univers, în interiorul stelelor, temperatura cea mai ridicată cunoscută este de numai aproximativ 30 de milioane de grade. Oamenii de știință sovietici vor trebui să realizeze însă astfel de temperaturi necunoscute în natură, deoarece altfel reacția de fuziune a celor doi atomi de hidrogen greu, care să elibereze energia nucleară respectivă nu poate avea loc în mod masiv și deci economic.

Problema este într-adevăr grea, căci este vorba de realizarea unor descărcări electrice foarte puternice generatoare a așa numitelor plasmă foarte fierbinți, care ar putea topi totul în jurul locului în care se efectuează experiența.

Descoperite la sfîrșitul secolului al XIX-lea, ultrasunetele — sunetele care nu se aud — au început curînd să fie tot mai mult folosite în practică, jucînd un rol deosebit în dezvoltarea tehnicii noi.

Aplicațiile practice ale ultrasunetelor în toate ramurile științei și tehnicii au cunoscut o largă dezvoltare în Uniunea Sovietică. Programul P.C.U.S. arată că: „în tehnologia producției vor ocupa un loc tot mai important radioelectronica, semiconductorii, ultrasunetele”.

SUNETE CARE NU SE AUD

Din punct de vedere fizic, atît sunetele cît și ultrasunetele sînt succesiuni rapide de comprimări și dilatări ale aerului — denumite unde — provocate de vibrațiile unor corpuri. Deosebirea constă, însă, în frecvența și lungimea de undă: în timp ce sunetele au frecvențe de la 16—20 hertzi pînă la 16.000—20.000 hertzi (1 hertz = o oscilație pe secundă), ultrasunetele au frecvențe de peste 20.000 hertzi (20 kHz) din care cauză ele nu pot fi percepute de urechea omului. Aceste frecvențe înalte fac ca ultrasunetele să aibă o intensitate care poate depăși de multe miliarde de ori pe aceea a undelor sonore produse în timpul vorbirii.

Metodele de producere a ultrasunetelor se împart în mecanice și electrice. În primul caz, un șuvoi de aer sub presiune se izbește de un virf ascuțit, care începe să vibreze și produce ultrasunete, ale căror caracteristici depind de corpul care vibrează și de parametrii aerului. În acest fel se obține un fluier ultrasonor sau — cu o instalație mai complicată — o sirenă ultrasonoră.

Dintre generatorii electrice menționăm pe cei piezoelectrice și magnetostrictivi. Primii se bazează pe efectul piezoelectric produs de unele cristale (cuarț, titanat de bariu etc.): supuse unui cîmp electric alternativ, cristalele suferă comprimări și dilatări succesive, deci vibrează, producînd ultrasunete. În cel de al doilea caz, un fenomen asemănător se produce cu

de acad. Horia Hulubei

Cu prilejul lucrărilor conferinței oamenilor de știință sovietici, care a avut loc în iunie trecut în Palatul Kremlinului, s-a ridicat cu deosebită atenție și problema obținerii atît de necesarei energii termonucleare pe scară mare și în scurtă vreme, deși ea prezintă încă aspecte dificile. Ținînd seama de uriașele posibilități ale științei sovietice, nu ne îndoiim că această sarcină va fi cu succes și pe deplin rezolvată.

Atunci cînd la sfîrșitul secolului trecut a fost descoperit electronul negativ, prima particulă elementară, omenirii i-au fost puse la îndemînă posibilități care au revoluționat întreaga civilizație. Spun aceasta, deoarece descoperirea electronului a făcut să progreseze radiofonia și telecomunicațiile, telemecanica și automatizarea, mașinile de calcul, iluminatul orașelor etc., etc., ceea ce, așa cum știm cu toții, a avut drept rezultat complexa schimbare a înfățișării lumii. Căci cum ne-am pu-

teoreze rezultatele obținute vor oferi, desigur, elemente noi, necesare progresului omenirii așa cum s-a întîmplat întotdeauna cînd au fost găsite noi legi ale naturii.

Nu pot încheia aceste rînduri fără a vorbi și de centralele atomice electrice. Prima țară din lume care a construit o asemenea centrală în scopuri pașnice, a fost Uniunea Sovietică, în timp ce celelalte reactoare nucleare din țările capitaliste funcționau zi și noapte pentru a fabrica plutoniu necesar bombelor atomice.

Uniunea Sovietică a realizat în ultimul timp trei centrale atomice mari, de la 150.000 kW în sus, care vor intra curînd în funcțiune. Acestea nu vor fi însă unicele! Căci în această activitate oamenii de știință sovietici se conduc după un program vast, care urmărește introducerea și a energiei atomice în circuitul general al țării.

O mare atenție se acordă și transformării directe a energiei calorice și chimice în energie electrică. În

DRUMURILE

tea închipui un avion care să parcurgă mii de kilometri, zi și noapte, fără undele hertziene, fără Radarul și mașinile electronice de calcul care conduc nu numai zborul avioanelor ci și acela al rachetelor în spațiul cosmic? Toate acestea au devenit posibile datorită descoperirii particulei elementare denumite electron negativ. Iată de ce problema particulelor elementare îi preocupă atît de mult pe cercetătorii sovietici în domeniul fizicii nucleare. Pînă acum a fost descoperită o întreagă gamă de particule elementare — electronul pozitiv, protonul negativ, neutrixul, mezonii (π), mezonii (m), hiperonii ș.a.m.d. care, se găsesc în razele cosmice, dar pe care omul s-a priceput să le producă și în puternicii acceleratori creați de el. Studiînd aceste particule, oamenii de știință descoperă noi legi fundamentale de interacțiune între nuclele, nucleoni și aceste particule și deși aceste cercetări sînt extrem de costisitoare, necesitînd fonduri uriașe, știința sovietică nu le evită,

momentul de față se pot realiza transformări cu un randament de pînă la 70 la sută a energiei chimice în energie electrică. De pildă, se arde combustibil, să zicem gaz metan, într-un dispozitiv electro-chimic, și se obține diferența de potențial de care e nevoie pentru a produce curentul electric. Rezultatele obținute sînt satisfăcătoare, așa încît oamenii sovietici au și început să se gîndească la tractoare și mașini care să funcționeze fără zgomot și cu randamente excelente. E o problemă serioasă, extrem de importantă pentru viitorul omenirii.

Studiînd noul Program al P.C.U.S., nu se poate să nu simți respect și admirație față de oamenii sovietici care și-au pus întreaga lor energie și capacități în slujba și pentru binele omenirii. Crearea celei mai înaintate societăți din lume cere eforturi, și Uniunea Sovietică le face din plin. Să urmărim cu atenție aceste eforturi și să le sprijinim cu toții; fiecare dintre noi, omenirea întreagă vor profita de ele.

Ultrasunetele la lucru

● Frecvențele înalte ● Cum se descoperă defectele produselor industriale ● Sudura cu ultrasunete

anumite materiale feromagnetice introduse într-un cîmp magnetic alternativ. Generatorii din ultimele două grupe pot produce ultrasunete de sute de mii și chiar milioane de hertzi.

PRELUCRAREA RAPIDĂ A METALELOR

Folosirea ultrasunetelor la prelucrarea metalelor este un domeniu relativ nou, care s-a dezvoltat în urma studiilor — efectuate în U.R.S.S. — despre influența vibrațiilor de înaltă frecvență asupra diverselor corpuri.

În vederea prelucrării, piesa respectivă se acoperă cu un strat de lichid în care se găsesc particule dintr-un praf abraziv dur (carbură de bor, diamant etc.). Picăturile de lichid cu acest praf abraziv sînt accelerate de ultrasunete și lovesc puternic piesa de prelucrat, cu frecvențe de peste 20.000 de lovituri pe secundă. Trebuie menționat că la acest „asalt” contribuie și efectele fenomenului de cavitație, produs în lichid sub acțiunea ultrasunetelor.

Ce este și cum acționează cavitația? Datorită marii lor intensități, la propagarea prin lichide, ultrasunetele sparg bulele de vapori și gaze dizolvate, ceea ce crează suprapresiuni locale de ordinul miilor de atmosfere. În consecință, apar șocuri hidraulice microscopice dar puternice, care contribuie la deteriorarea suprafeței corpului în contact cu lichidul, accelerînd procesul de prelucrare a acestui corp.

Numeroasele mașini-unelte cu ultrasunete create în ultimii ani în U.R.S.S. au o înaltă productivitate și posibilitatea de a executa operații diferite (găurire, filetare, tăiere etc.) la piese oricît de mici și complicate, din materiale foarte dure, cu maximum de precizie și pierderi minime de material.

DE LA CIOCAN LA DEFECTOSCOPUL ULTRASONIC

V-ați întrebat vreodată de ce sînt ciocănite — în stații — roțile vagoanelor? După timbrul sunetului, lucrătorul poate aprecia dacă roțile au vreo spîrtură. Această încercare constituie de fapt începutul defectoscopului cu ultrasunete.

Sunetele audibile nu pot rezolva complet această problemă (în cazul fisurilor mici, de pildă) deoarece lungimea lor de undă este mare, iar defectele mici nu pot schimba sunetul masei de metal.

Încă din 1928 savantul sovietic S.I. Sokolov a introdus defectoscopia ultrasonoră. Printr-o anumită metodă, orice defect aflat în drumul ultrasunetelor face ca acestea să devieze și pe ecranul receptorului să nu apară nici un semnal, ci doar o zonă de „umbră”.

În Uniunea Sovietică defectoscopia ultrasonoră se aplică în numeroase întreprinderi. Astfel, la uzina „Kirov” din Leningrad pe acest

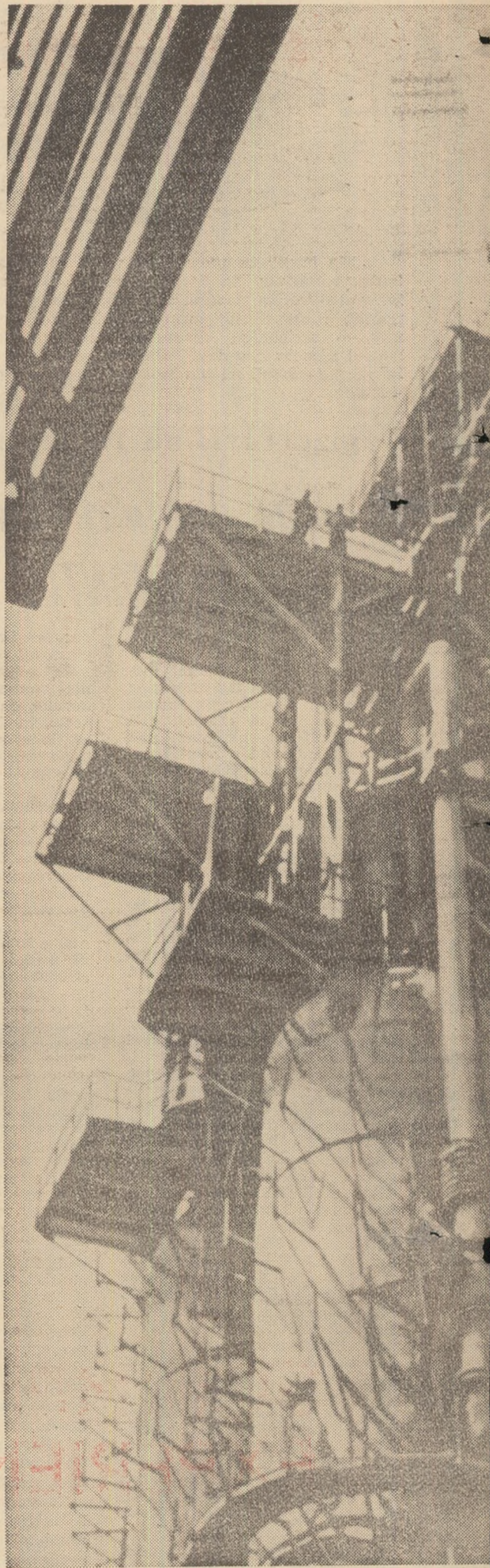
principiu sînt cercetate discuri, alte piese forjate, iar la fâșii din Kolomna se controlează vîș și vagoane, suduri, țevi

SE POATE LIPI CU ULTRASONETE

Oricine știe că piesele de fier lipite cu cositor din cauza care se reface foarte rapid, curățat anterior operației. De rezultate excelente la lipirea minului prin folosirea ultrasunetelor a aliajului de rezultat apariția cavitației, (amintite mai sus) distrug de oxid, permițînd aderarea.

Folosind efectele cavitației curăța și degroșă piese mici sau optice, din industria electronice, același principiu se efectuează ultrasonoră a tablelor laminare și zgurii depuse în timp termice.

Extinzînd folosirea ultrasunetelor și perfecționînd contiente, oamenii de știință introducerea în producție a metode de fabricație, contro-

Intre fiziologie și electronică

Enigmele creierului și mașinile electronice

Problema descifrării tainelor creierului a fascinat mulți oameni de știință de-a lungul veacurilor.

Descoperirile lui I.P. Pavlov în legătură cu activitatea nervoasă superioară continuă să fie dezvoltate cu succes atât în Uniunea Sovietică cât și în alte țări. În ultimii ani s-au deschis în acest domeniu perspective extraordinare, ca urmare a dezvoltării unei ramuri noi a ciberneticii — neurocibernetica.

Ce este neurocibernetica?

Trebuie să arătăm că acest nou „hibrid” al științei s-a născut din colaborarea fiziologiei cu ciberneticii. Fiziologii au furnizat achizițiile importante din domeniul studierii sistemului nervos iar ciberneticii au contribuit la înțelegerea proceselor fiziologice care stau la baza funcționării creierului pe baza realizărilor ciberneticii.

Ambele „tabere” de cercetători sînt interesate în progresul noii științe. Cunoașterea mai profundă a funcționării

● Pavlov și cibernetica ● Rețelele electronice „imită” rețeaua nervoasă ● De la animal la mașină ● Automatul „citește” electroencefalograma ● Modelarea artificială a celulei nervoase

sistemului nervos deschide perspective pentru „imitarea” la maximum a modelului viu pe mașini cibernetice. Studiarea legilor de transmitere a „informațiilor” și perfecționarea mașinilor cibernetice ușurează descifrarea multor enigme ale creierului, ale proceselor nervoase (memoria etc.) sau ale bolilor psihice.

Primul aspect al problemei — mașinile cibernetice — „creierii electronici” care imită creierul uman, e mai cunoscut. Ne vom referi, de aceea, numai la folosirea realizărilor ciberneticii în descifrarea unor procese fiziologice. Cibernetica a elaborat, de pildă,

asa numita teorie a rețelei nervoase. Principala promiză a acestei teorii este faptul că sistemul nervos care îmbină într-un mod complex celulele nervoase, prezintă caractere cu totul noi decât elementele nervoase izolate. Pentru studiarea fiziologiei nervoase este foarte importantă cunoașterea acestor procese. Studiarea directă a fenomenului, este însă dificilă. De aceea se „imită” pe mașini cibernetice rețele nervoase de diverse tipuri și categorii.

Oamenii de știință sovietici au reușit recent construirea unor modele electronice perfecte ale celulelor nervoase. Cercetătorii D. Zaniavicius și A. Bogdanos din biroul special de construcții al Uzinei de mașini de calcul din Vilnius, au pus la punct o celulă nervoasă „artificială” cuplată cu un oscilograf ce îngăduie urmărirea unui semnal luminos care redă curba impulsului neutronului excitat aidoma ca în celula „naturală”.

Creierul și mașina

De asemenea, G.I. Djaneldidze a reușit să imite procesul de conducere a impulsurilor de excitație în nervii ochiului. El a construit o schemă electrică echivalentă conductorului și centrului nervos și, cu ajutorul calculelor,

a determinat modul de trecere a impulsurilor nervoase în nervii optici.

A.V. Lebedinski și M.I. Mihelson au studiat pe modele electronice elasticitatea musculară, P.I. Guleaeva a „imitat” fenomenele ritmice din nervi și mușchi cu ajutorul oscilațiilor electrice ș. a. m. d. Alți experimenatori au încercat „imitarea” diferitelor activități ale creierului. Astfel au putut fi studiate cu ajutorul modelelor cibernetice chiar unele aspecte ale procesului memoriei.

Imitarea creierului pe mașină se izbește însă de multe dificultăți. După cum se știe, creierul omenesc cuprinde 10-15 miliarde de celule și un număr infinit de fibre ramificate care leagă între ele celulele nervoase. Acest complex permite creierului să formeze o mulțime de „drumuri” între celulele care participă la procesul de memorizare. Considerînd, de pildă, că numai un milion de celule nervoase din creier se leagă între ele două câte două, numărul căilor posibile ajunge la 1 urmat de 2.783.000 de zerouri.

Să ne închipuim cum ar arăta o mașină care ar avea capacitatea de memorizare a acestor celule. Calculele au arătat că ea ar avea dimensiuni greu de realizat și ar consuma o putere electrică de cel puțin 100 milioane Wați. Pe cîtă vreme pentru întreținerea activității tuturor celor 10 miliarde de celule, creierul uman consumă cel mult 100 W.

Dar creierul nu poate fi asimilat cu o mașină și pentru că natura și organizarea lor sînt diferite, ca și funcțiile pe care le îndeplinesc. Creierul gîndește, în timp ce mașina reproduce numai parțial anumite operații.

Mașina poate înregistra gîndurile?

Interesante sînt, pe de altă parte, tentativele de a pune cibernetica în slujba studierii „pe viu” a activității nervoase. În lucrarea lui V.D. Moiseev „Probleme de cibernetica în biologie și medicină”, de unde am împrumutat o serie de date prezentate în acest articol, se analizează un număr de aspecte ale acestui domeniu de cercetare.

Se știe că electroencefalografii este un aparat electronic folosit în mod curent pentru înregistrarea curenților electrice produși în cursul activității creierului. Pînă de curînd înregistrarea curenților cerebrali era folosită doar pentru diagnosticarea unor boli: epilepsie, cancer etc.

În ultimul timp, însă, studiul electroencefalografiei a permis descoperirea unor particularități ale activității normale a sistemului nervos, ca de pildă „reflexele condiționate”. Rezultate prețioase au obținut în acest domeniu savanții sovietici P.K. Anohin, M.N. Livanov, V.S. Rusilov etc.

Se poate ști dar pe această cale și ce gîndește omul? Sau se pot obține date asupra memoriei? Fiziologul sovietic M. Breize a dovedit existența în encefalogramă a unor procese dinamice care se repetă periodic și pe care le consideră ca baza fiziologică a memoriei. Această cercetare a fost posibilă utilizînd o mașină cibernetică pentru analiza „limbașului” electroencefalografic. Pentru ca mașina să poată analiza electroencefalograma, impulsurile electrice de pe suprafața capului au fost transmise direct mașinii.

Efectuînd sute de mii de operații pe secundă, mașina a îndeplinit o muncă uriașă descifrînd milioane de informații, care cu alte mijloace n-ar fi putut fi obținute.

„Probabil că în viitorul apropiat — scrie V.D. Moiseev, autorul lucrării citate — cu ajutorul mașinilor electronice de calcul se vor putea stabili legăturile efective dintre activitatea intelectuală și curenții electrice ai creierului, rezolvîndu-se astfel această problemă ridicată de cibernetica”.

Deocamdată, electroencefalograma nu îngăduie înregistrarea gîndurilor omului. Dar folosirea electroencefalografului împreună cu mașina automată de calcul poate furniza o sumă de amănunte subtile asupra biocurenților creierului, care pînă acum nu puteau fi obținute.

De curînd această metodă a fost experimentată și pentru controlul stării aviatorilor în timpul zborului. Pentru aceasta, electroencefalograma se transmite prin radio mașinii automate de calcul care o „prelucrează”, permițînd supravegherea de la distanță a obosirii sistemului nervos al aviatorilor cu prilejul încercării avioanelor noi.

ȘTIINȚEI

Am vizitat Uniunea Sovietică în două rînduri, trimis de Academia R.P.R. pentru specializare în metalurgia semiconductorilor.

Itinerariul a cuprins o serie de institute de cercetări și institute de învățămînt superior printre care Institutul metalurgic „A. A. Baikov” și Institutul de metale neferoase și aur, Institutul „Kalinin” din Moscova, uzina de aluminiu din Podolsk, Institutul de semiconductori și Institutul politehnic din Leningrad, Institutul de fizica metalelor și Institutul de metaloceramică și aliaje speciale din Kiev.

Așadar, am căutat să mă folosesc de prilejul oferit de vizita la cele câteva înalte foruri științifice sovietice citate mai sus spre a discuta, a face schimb de experiență cu conducătorii și colaboratorii lor și a mă informa asupra progreselor realizate de știința și tehnica sovietică, îndeosebi în domeniul meu de specialitate — semiconductorii.

Bulevardul Lenin din Moscova se întinde pe mulți kilometri începînd din piața Kalujskaia și pînă la Universitatea Lomonosov, de pe colinele Lenin. Bulevardul acesta ar putea fi pe drept cuvînt numit „Bulevardul științei”, dat fiind că de-a lungul lui se înșiruie clădirile Academiei de Științe a UR.S.S. și multe

aliaje înalt refractare pe bază de wolfram, reniu, niobiu, tantal și alte metale rare. Au fost puse la punct și noi procedee metalurgice, ca de pildă, metalurgia în vid înaintat, metalurgia pulberelor, turnarea continuă, laminarea interioară, automatizarea complexă a producției unor întreprinderi industriale etc. etc. O deosebită atenție acordă cercetătorii Institutului metalurgiei metalelor foarte pure și metalurgiei semiconductorilor.

Secretarul științific al Institutului, candidatul în științe tehnice, Boris Vasilievici Egorov, pe care am avut plăcerea să-l cunosc, este un om tînăr și plin de energie. El mi-a vorbit cu multă căldură despre colegii romîni care au lucrat în Institut în timpul studiilor și despre care păstrează frumoase amintiri. Tot aici am cunoscut pe L. D. Dudkin, un tînăr cercetător care lucrează la dizertația de doctor în științe și care, încă de pe acum, a devenit un nume cunoscut în lumea specialiștilor de peste hotare pentru descoperirea de noi materiale semiconductoare, pe candidatul în științe Milievski, fost căpitan în Armata Roșie și participant la asaltul Berlinului, care astăzi este un cercetător ce desăvîrșește lucrări de mare finețe în domeniul monocristalelor semiconductoare și pe mulți, mulți alți oameni de știință, mai tineri sau mai vîrstnici, care construiesc comunismul, fiecare în sectorul lui.

Apoi am fost la Leningrad, pe malul Nevei, unde pe splaiul Kutuzov se ridică impunătoarea clădire a Institutului de semiconductori „A. F. Ioffe”. Prin moartea marelui savant acad. A. F. Ioffe, care a întemeiat și condus ani de-a rîndul acest Institut, știința sovietică a suferit o grea pierdere. Dar cercetătorii Institutului continuă cu succes munca începută de ilustrul savant. Miile de cercetători, de oameni sovietici specializați în acest domeniu nou al științei și tehnicii au ridicat prestigiul Institutului la loc de frunte în lume. Și aici am luat cunoștință de cele mai noi realizări, de aparatură perfecționată, i-am cunoscut pe oamenii care deschid drum larg științei sovietice în lume.

Desigur, n-am putut trece în revistă decît numai cîteva din aspectele referitoare la munca de cercetare științifică efectuată în domeniul metalurgiei fizice și al semiconductorilor. Dar peste tot pe unde m-au purtat pașii am fost impresionat de înalta calificare științifică a cadrelor, de sistemul de organizare, de perfecțiunea aparatului de lucru, de minunatele rezultate obținute de oamenii de știință sovietici. Și rezultatele acestea și se par firești cînd vezi cu ochii tăi că ceea ce caracterizează munca științifică în Uniunea Sovietică este pasiunea pentru adevărul științific, patriotismul ferbinte, dorința de a ridica, în orice domeniu, știința sovietică pe primul loc în lume.

Desigur, cu prilejul convorbirilor și dărilor de seamă prezentate în cadrul acestor institute științifice am vorbit și despre munca specialiștilor în semiconductori din țara noastră, despre realizările lor în activitatea de cercetare științifică. Am efectuat și un schimb de publicității și extrase din revista romînească „Studii și cercetări de metalurgie”, multe din articolele ei fiind considerate de cercetătorii sovietici drept valoroase.

M-am despărțit de noii mei prieteni cu oarecare rău și cu profunde convingeri că toate remarcabilele rezultate de care am luat cunoștință se datorează inepentei poliției a Partidului Comunist al Uniunii Sovietice, pătrunsă de la un capăt la altul de marea ideie leninistă: „Totul pentru om, pentru binele omului!”

Ing. Marius Protopopescu

Candidat în științe tehnice

SCHIMB DE EXPERIENȚĂ

institute de cercetări științifice. Printre ele și Institutul metalurgic „A. A. Baikov” al Academiei de Științe a UR.S.S., care ocupă o clădire impunătoare cu mai multe etaje. Institutul, condus pînă nu de mult de marele metalurg sovietic Ivan Pavlovici Bardin care, spre regretul oamenilor de știință din întreaga lume s-a stîns din viață anul trecut după o laborioasă activitate de 73 de ani, este condus astăzi de acad. A. M. Samarin, binecunoscut specialiștilor din toate țările pentru lucrările sale în domeniul zgurilor metalurgice.

În cadrul Institutului lucrează 6 academicieni și membri corespondenți ai Academiei de Științe, 22 doctori în științe, 127 candidați în științe și peste o mie de cercetători, aspiranți, ingineri și tehnicieni în diverse probleme de cercetare ca metalurgia fontei, oțelului și aliajelor superioare, noi procedee metalurgice, prelucrarea plastică și termică a metalelor, sudura și rezistența materialelor. Un loc important în preocupările oamenilor de știință de la Institutul „A. A. Baikov” îl ocupă metalurgia semiconductorilor, metalelor rare, aliajelor de titan, coroziunea, roentgenostrucura și studiul acțiunii radiațiilor asupra materialelor.

Laboratoarele spațioase, dotate cu cea mai perfecționată aparatură, cu instalații automatizate asigură o activitate științifică la cel mai înalt nivel. Prof. N. H. Abrikosov, care m-a însoțit cu prilejul vizitării lor, mi-a dat lămuriri ample asupra citorva dintre realizările mai remarcabile obținute în studiul semiconductorilor. Printre altele am aflat că multe dintre dispozitivele semiconductoare realizate aici au jucat un rol important în ansamblul aparatului de telecomandă montat la bordul navelor cosmice.

Printre problemele metalurgice speciale, rezolvate cu succes de metalurgii sovietici, se numără descoperirea și aplicarea de noi aliaje cu titan, care își păstrează rezistența mecanică la temperaturi ridicate, fiind în același timp de 2,5 ori mai ușoare decît aliajele, de

urbină și locomotive

NETE?

nu pot lua de oxid dacă a fost obținut rectoria alu. Iradierea opit are ca rei efecte ent pelicula ai de lipit. metele pot basornicarie etc. Pe decaparea cutamentelor

la noi do-ratele exist-șigurã in-erimentare.

nescu

nte tehnice

Em. Roman

Revista se deschide cu un studiu de M. Novicov cu privire la îndrumarea pe care o asigură literatura noastră Partidului Muncitoresc Român. Înlesnind scriitorilor, pe temeiul marxism-leninismului, o înțelegere superioară a istoriei și a relațiilor sociale, partidul a eliberat literatura de sub iariuirea burgheziei. Liberă în sfârșit să se inspire din viața și lupta maselor muncitoare, literatura a anexat preocupările sale un vast cîmp de explorare fecund în creații de seamă.

Fragmente din două articole publicate în „Voprosi literaturii: „Critica literară și lupta ideologică”, „Critica și viața”, rotunjesc sfera de preocupări a articolului lui M. Novicov.

Semnificativ pentru chipul țăranelui în literatura sovietică mai recentă, ni se pare însuși titlul articolului lui R. Messer: „Scriitorul și viața spirituală a satului”. Autorul arată cum o lungă serie de reportaje, schițe, povestiri și romane de Voronin, Fomenko, Doros, Solouhin, Panferov, Markov, Granin ne restituie astăzi, cu mijloacele artei, imaginea unui sat unie în lume prin calitatea umană a oamenilor, prin noblețea preocupărilor, prin setea de cunoaștere, prin nivel cultural, prin conștiința comunistă, atotputernică și atotstimulatoare care dă strălucire gândurilor, forță sentimentelor și greutate faptelor.

Relațiile dintre expresionism și realism constituie obiectul unui studiu de N. Pavlova, plin de subtile observații. Apărut în anii din preajma primului război mondial, expresionismul german, cu eroi abstracți și situații catastrofale, cu stridențe teribile și conflicte tragice a exprimat — mai ales în varianta de stînga a curentului — neliniștile, presimțirile și năzuințele unei lumi frământate, căreia războiul îi oferea pieirea și căreia revoluția îi făgăduia propășirea pe o treaptă superioară.

Probleme de teatru și cinematografie nr. 4/1961

(Academia R.P.R. — Institutul de studii romino-sovietic)

În „Amintiri despre Meierhold”, Ehrenburg evocă figura ilustrului regizor cu o mare înțelegere a omului și a artistului. Artist incomparabil, inteligență creatoare neliniștită de tot ce însemna rutină, spirit inovator stimulat de un ascuțit simț al contemporaneității, energie și neobosit, Meierhold a fost unul din regizorii care a îmbogățit arta spectacolului în secolul nostru și unul din cei care a contribuit la gloria școlii de regie ruse și sovietice. L-au admirat și l-au recunoscut deopotrivă, mari regizori de la Jonvet la Eisenstein.

Un articol al lui G. Moșal despre nvela cinematografică a lui Leonov — „Evidarea lui McKinley” — atrage atenția asupra uneia din cele mai originale lucrări ale genului.

Plin de sugestii fecunde e articolul „Arta și omul” în care I. Davidov expune o seamă de considerații în problema stilului. Definierea unui stil este o preocupare statornică pentru orice artă care încearcă să-și delimiteze conținutul și originalitatea; o regăsim cu precădere în epoca noastră, când prezența maselor la sărbătorirea artelor poate determina un stil și izbînda lui. Dacă stilul e un mod specific de a înțelege omul social în raporturile sale cu lumea și în unitatea aptitudinilor sale spirituale, atunci e lesne de înțeles de ce în țările capitaliste satisfacțiile de ordin estetic sînt, de regulă, un prilej pentru o producție artistică standardizată, antiumanistă și antidemocratică, comercializabilă cu profit, în timp ce în comunism, hotărîtoare în raporturile cu arta este tocmai prezența creatoare a omului în lume.

În „Eroul epocii sau eroul zilei”, A. Solodovnikov analizează piese mai noi — de Levada, Arbuzov, Pogodin, Korneiciuk — pentru a deduce trăsăturile distinctive ale eroului epocii comuniste.

La rubrica „Discuții”, un articol din partea revistei „Teatr”, subliniază obligația actorului de a-și reînnoi constant mijloacele artei sale.

Pentru analiza largă și atentă reținem îndeosebi, la rubrica „Cronici”, pe aceea la filmul „Cer senin”.

A. Sever

Acoperișurile fumează și ele, nu mai că pînă la venirea iernii nimeni nu le aprinde pipele. Iarna smulge de pe copaci frunzele ruginii și le zvîrle pe acoperișurile caselor. Frunzele uscate nimeresc în coșuri și atunci acoperișurile încep să fumege. Fumează pe coșuri și tăifăsuiesc despre viață, despre cer, despre nori și despre oameni.

Acoperișurile mai bătrîne știu multe lucruri interesante, așa încît cele tinere le ascultă în tăcere, puțînd din lulele.

Locuiesc la mansardă, chiar sub acoperiș și de aceea le înțeleg graiul. Știu despre ce povestește și tot povestește acoperișul vechi cu olane stricate, care a văzut atîtea în viață-i. A fost martor la nașterea și moartea multor generații. A văzut cum oamenii se căsătoresc și se despert, le-a cunoscut bucuriile și suferințele. Și, de aceea, a încercat simțăminte cînd de multumire cînd de rușine; uneori a fost mîndru, alteori s-a simțit mîhnit. În crăpăturile-i dintre olane au trăit generații întregi de vrăbii, și-au făcut cuib porumbei și rîndunele; de sus, de acolo, generații de tineri au privit vișători spre cer. Acum e iarnă. Rîndunele au plecat, vrăbiile s-au mutat pe crengile copacilor, motanii moțăie lîngă sobe și nimic nu le tulbură liniștea...

Ascult ce povestește bătrînul acoperiș, pe care-l văd de la ferestră. Pentru că stau la mansardă și de aici văd acoperișurile caselor grămădindu-se, înălțîndu-se, unele deasupra altora, puțînd din lulele lor.

Și bătrînul acoperiș (acoperișul cu olanele plesnite și tabla ruginită pe margini, de bătrînețe) povestește:

— Sub mine stă Arevik (așa vorbesc acoperișurile despre locatarii lor).

— O cunosc? — întreabă altul tînăr. E un acoperiș tînăr, n-a simțit încă gustul ruginei, tinerii n-au visat încă deasupra-i privind cerul, în crăpăturile dintre olane nu s-au statornicit încă vrăbiile și nu și-au făcut sălaș rîndunelele.

— Tu? Nu, tu n-ai avut cum s-o vezi. Astă vară, cînd Arevik se juca pe balcon, tu nu erai încă.

— Atunci povestește-mi așa ca să mi-o pot închipui și eu — spuse acoperișul tînăr.

— Ascultă dar — începu acoperișul bătrîn și fumul din coș i se îngemănă cu fumul din coșul acoperișului tînăr. Sub mine stă Arevik. Părul ei e numai cirionți și-i negru ca fumul ăsta.

— Și acoperișul scoase pe coș inele groase de fum. — Arevik are ochi negri și un nas mic, mic de tot. Pe cap poartă un acoperiș roșu; da, nu te mira, tu ești încă tînăr și nu știi că și oamenii poartă un fel de acoperiș, numai că nu înțeleg de ce-l leapădă vara. Și de fumat fumează altfel decît noi... cum să-ți spun... — Și bătrînul acoperiș nu izbuti să explice cum fumăm noi, oamenii.

Atunci, am scos din buzunar o țigară și am început să fumez. El mi-a văzut mișcarea și s-a adresat îndată către acoperișul tînăr:

— Uite, uite-i cum fumează. Ciudat mai e și locatarul ăsta de la mansardă. Nu știu de ce, da' cînd îl văd mă umflă risul.

Bătrînul acoperiș începu să ridă. Acoperișul tînăr îi ținu și el isonul și din pricina risului lor fumul din coșuri începu să tremure, luînd forme fantastice, ciudate. Apoi acoperișul cel bătrîn tăcu o clipă, după care începu iar să povestească:

— Sub mine stă Arevik.

— Asta mi-ai mai povestit — îl oprî îngăduitor tînărul-i interlocutor.

— Desenează într-una sori.

— Toți copiii desenează sori — îi dădu răspuns acoperișul tînăr. E adevărat că nu cunosc numele copiilor care locuiesc sub mine, dar

Linogravură de G. Zahanov

să lîncezeși la umbră.

Acoperișul își urmă povestirea:

— Oamenii mari desenează mai rar soarele, dar copiii totdeauna. Zilele trecute mi-am aruncat ochii în camera lui Arevik. Pe toți pereții străluceau sori; sori de toate culorile — portocalii, aurii, argintii, albaștri, verzi, galbeni, sori de toate culorile curcubeului, iar pe o bucată de hîrtie erau desenați cîțiva sori și copii; în loc de obișnuitele baloane, fiecare copil ținea, de o rază, un soare.

— Sori albaștri, sori de toate culorile curcubeului! — șoptea mirat acoperișul tînăr.

— Da, de toate culorile. Tu ești încă tînăr și n-ai văzut prea mult soarele, nu te-a ars încă și nu știi că e de toate culorile. Așa cum nu știi că dacă copiii n-ar desena sori, n-ar veni primăvara, nu s-ar întoarce rîndunelele, nu și-ar face cuib porumbeii... Ia uite ce înfumurat e locatarul de la mansardă. I se pare, se vede, că el aduce primăvara. Da' află, dragul meu, că e caraghios, grozav de caraghios. Dacă copiii n-ar desena sori n-ar veni primăvara. Mă auzi, mă, tu, urcînd de la mansardă, n-ar veni primăvara!

Și bătrînul acoperiș începu să ridă. Cel tînăr rîdea și el și din pricina asta rotocoalele de fum începură din nou să se legene și să tremure luînd forme fantastice, ciudate. Pesemene că un vîntisor călduț de primăvară începuse să învolbureze rotocoalele de fum și acoperișurile continuau să ridă, lepădîndu-și țurțurii străvezii.

În romînește, de P. Granea și A. Vlad

Rafael Aramean:

Ce povestește un acoperiș

sînt incredințat că și ei desenează sori.

— Asta cam așa-i — se învoi acoperișul bătrîn — dar tu nu știi cum arată sori! ăștia și nici nu poți să știi pentru că nu sînt decît două luni de cînd te-ai ivit pe lume. Tu nu știi că copiii desenează întotdeauna sori. Mai întîi fac o casă, apoi coșul, fumul și în colț zugrăvesc numădatecî un soare, care își împrășteie razele în toate direcțiile. Și nu uită de soare nici cînd e vorba de un decol de iarnă ori de o zi ploioasă, spre deosebire de cei mari care nu desenează soarele. Omul de la mansardă nu desenează niciodată soarele, cu toate că e pictor, iar dacă se întîmplă să-l deseneze, îl arată numai la apus. De fiecare dată cînd îl zăresc m-apucă risul: să nu vadă cu adevărat acoperișurile insorite? Da' astea nu sînt nicicînd în umbră, ci mereu în soare. Mai bine să fii ars de soare decît să duci o viață searbădă, cenușie, în umbră.

Și bătrînul acoperiș începu din nou să ridă. Acoperișul tînăr îi ținu isonul și din pricina risului lor rotocoalele de fum începură să se legene și să tremure, luînd contururi fantastice, ciudate.

Fără să vreau am zîmbit, dar apoi am început să mă gîndesc la vorbele bătrînului acoperiș: da, e mai bine să fii ars de soare decît

Breviar Breviar Breviar Breviar

● La Moscova, la Casa Centrală a scriitorilor a avut loc o întîlnire a scriitorilor sovietici cu activiști de frunte ai mișcării comuniste și muncitorești din Ungaria, Cehoslovacia, S.U.A., Italia, Franța, Indonezia, Uruguay, Australia, invitați la Congresul XXII al P.C.U.S.

● Oaspeții au fost salutați de Boris Polevoi. Au luat apoi cuvîntul Dezső Nemes, Palmiro Togliatti, Serge Paganelli, L. I. Aidiț și alții. În încheiere, Alexandr Ceșkovski a adresat un cuvînt de salut invitaților.

● „Ecolul inimii” este titlul unei culegeri de versuri,

articole și reportaje, pe care scriitorii sovietici au consacrat-o Programului P.C.U.S.

● Scriitorul și criticul indonezian Samangjan, membru al secretariatului Ligii culturii populare, a vizitat Uniunea Sovietică la invitația Uniunii Scriitorilor din U.R.S.S.

● Ultimul număr al revistei „Probleme de literatură”, (nr. 10/1961) este consacrat în întregime dezbaterilor pe teme contemporane. Articolele sînt grupate în două rubrici principale intitulăte: „Noul din viață — noul din literatură” și „Lucrînd la teme contemporane”.

cronica lunii prieteniei

Popularizarea Programului P.C.U.S.

O mare parte a manifestărilor A.R.L.U.S., organizate în momentul de față în Capitală și în țară este închinată popularizării Programului P.C.U.S., adoptat de Congresul al XXII-lea. Astfel, în sala Teatrului C.C.S. din Capitală, a avut loc simpozionul „Programul P.C.U.S. un plan mare de construire a comunismului”, în cadrul căruia au făcut expuneri acad. prof. P. Constantinescu-Iași, vicepreședinte al A.R.L.U.S. și Valer Novacu, membru corespondent al Academiei R.P.R., președintele Consiliului orașenesc A.R.L.U.S.-București.

La Constanța, conf. univ. Gh. Murgu, a conferențiat la Direcția regională de navigație despre „Manifestul Comunist al epocii noastre”. Cincizeci și trei de comisii A.R.L.U.S. din între-

prinderile, instituțiile și satele regiunii Dobrogea au organizat expuneri pe aceeași temă iar la Tg. Mureș, au avut loc mai multe simpozioane. La Uzina de tractoare din Brașov au vorbit desore prevederile Programului

P.C.U.S., inginerii Ion Bălan și Gh. Florea.

În cadrul ciclului de conferințe „Manifestul Comunist al epocii contemporane”, la uzina metalurgică, fabrica de spirit, întreprinderea „Cio-canul” din Tirgoviște precum și la căminele culturale din Răzvad și Teiș din acest raion au avut loc expunerile „Spre cel mai înalt nivel de trai din lume”, „Cultura comunismului”, „Un mare program de construire a comunismului”.

Săptămîna muzicii sovietice

Între 1-7 noiembrie, posturile noastre de radio transmit emisiuni speciale în cadrul „Săptămîni muzicii sovietice”. În programul acestor emisiuni figurează lucrări simfonice și coral-simfonice în primă audiere precum și înregistrări de muzică corală, de mase și ușoară. Concertul de deschidere a avut loc la 1 noiembrie și a inclus „Uvertura de salut” de Balancivadze, „Oameni din generația născută în anul Marelui Octombrie” de Alexandr Cernov.

Zilele acestea se transmit înregistrări de muzică populară și ușoară sovietică, uvertura „Salutul nostru” de Boris Ghibalin, Concertul nr. 3 în do major pentru pian și orchestră de Prokofiev (solist Emil Ghilels), cantata „Lumina lui Octombrie”, de Vladimir Sorokin, emisiunea „Povestiri simfonice despre pămînturile înțelenite” de L. Knipper.

Săptămîna se va încheia cu un montaj de cîntece și versuri sovietice intitulat „Înainte, sub steagul leninist”.

La Casa prieteniei din Capitală

În cadrul ciclului de conferințe consacrat Programului P.C.U.S., acad. prof. P. Constantinescu-Iași, vicepreședinte al A.R.L.U.S., a vorbit în ziua de 28 octombrie despre „Rolul științei în construirea societății comuniste”. Un alt ciclu, „U.R.S.S. dezvăluie tainele Cosmosului”, a continuat cu conferința „K. E. Tolkovski, părintele astronauticii moderne”, ținută de prof. univ. Aurel Pirvu.

În ziua de 31 octombrie, tov. Const. Negoită, secretar al Consiliului Central A.S.I.T., a conferențiat despre: „Roade ale colaborării tehnico-științifice romîno-sovietice”.

Tot la Casa prieteniei, un grup de actori de la Teatrul de operă și balet a prezentat spectacolul muzical-coreografic „Cu cîntecul și dansul prin republicile sovietice”.

Seri literare

În multe orașe și sate consiliile A.R.L.U.S. au organizat zilele acestea prezentarea capodoperelor literaturii sovietice, a noilor lucrări ale scriitorilor sovietici traduse în limba romînă.

Scriitorii Mihai Dragomir și Fănuș Neagu au vorbit astfel la Galați și Focșani despre „Maiakovski și Șolohov — doi titani ai literaturii”.

La Casa prieteniei din Tg. Mureș a fost organizată o seară consacrată lui Arkadi Gaidar. Cu acest prilej, tov. Ladislau Koșian, cercetător științific, a făcut o expunere despre opera cunoscutului scriitor sovietic, după care s-au citit fragmente din romanele sale. În regiunea Mureș-Auto-nomă Maghiară au avut loc 15 seri

literare și 16 recenzii ale unor noi opere ale literaturii sovietice, la care au luat parte peste 2500 de iubitori ai literaturii

Seri literare cu tema „Marea Revoluție Socialistă din Octombrie oglindită în literatura sovietică”, și „Din cele mai cunoscute poezii sovietice” s-au desfășurat în căminele culturale din Vințul de Jos, Stremț și alte comune din regiunea Hunedoara.

Din inițiativa Consiliului orașenesc A.R.L.U.S.-Piatra Neamț la Casa de cultură a sindicatelor din această localitate a fost organizată o seară literară „Cartea sovietică, prieten și educator” la care și-au dat concursul actorii Teatrului de Stat din Piatra Neamț.

EXPOZIȚII

La Onești s-a deschis expoziția „700.000 km. în Cosmos”, care ilustrează aspecte ale pregătirii primelor zboruri cosmice, momente din viața cosmonauților Iuri Gagarin și Gherman Titov. Expoziția suscită un mare interes în rândul constructorilor oneșteni.

Cu viu interes este vizitată și expoziția de reproducere după operele

marilor pictori ruși și sovietici deschisă la Piatra Neamț.

În gospodăriile colective, gospodăriile de stat și stațiunile de mașini și tractoare din regiunea Galați s-au afișat 700 expoziții tipărite care înfățișează înaltul grad de mecanizare a agriculturii sovietice, introducerea celor mai noi mijloace tehnice în munca crescătorilor de animale și pășări, în diferitele culturi.

La serbarea prieteniei din Ciorani, regiunea Ploiești.

SIMPOZIOANE

Zilele acestea, în Amfiteatrul mare al Institutului Politehnic din Capitală au avut loc o seamă de simpozioane consacrate ultimelor realizări ale științei și tehnicii sovietice. În cadrul simpozionului „Realizările Uniunii Sovietice în domeniul mecanizării și construcției de mașini” au făcut expuneri prof. univ. Lazăr Stoicescu, decanul Facultății de mecanică — laureat al Premiului de Stat, prof. univ. Emil Botez și Constantin Turcanu, candidat în științe tehnice. „Succesele metalurgiei sovietice” este titlul unui alt simpozion cu prilejul căruia au luat cuvîntul prof. univ. Alexandru Rau, decanul Facultății de metalurgie,

prof. univ. Alexandru Lupu și prof. univ. Mihai Adrian, candidat în științe tehnice. Celelalte simpozioane — „Energetica, automatica și electronica în anii septenarului” și „Realizări sovietice în domeniul electronicii, telecomunicațiilor și transporturilor” au fost organizate cu concursul prof. univ. Cornei Penescu, prorectorul Institutului Politehnic, prof. univ. Martin Bercovici, membru corespondent al Academiei R.P.R., prof. univ. Gh. Carțeanu, Sergiu Condrea, Ion Zăgănescu, conf. univ. C-tin Apetrei și Marcel Sand, candidați în științe tehnice, conf. univ. Paul Mihăilescu.

Concurs de reportaje cu tema „Am fost în U. R. S. S.”

Revista noastră organizează un concurs de reportaje deschis tuturor celor care au vizitat Uniunea Sovietică.

Materialele trimise se pot referi la orice aspect din bogata și variata realitate sovietică contemporană. Reportajele nu trebuie să depășească 6 pagini dactilografiate la două rânduri. Concursul este deschis pînă la data de 31 decembrie a.c. (data poștei). Rezultatele vor fi anunțate în nr. din 26 ianuarie al revistei noastre.

Pe toată durata concursului, în paginile „Veacului nou” va fi publicată o „Poștă a concursului”.

Concursul este dotat cu următoarele premii:

Premiul I.	— O călătorie în U.R.S.S. (la alegere: croazieră pe Marea Neagră sau călătorie cu trenul).
Premiul II.	— Un aparat fotografic.
Premiul III.	— Cărți din literatura rusă și sovietică în traducere românească, precum și discuri de patelofon, în valoare totală de lei 500.
Trei mențiuni.	— Cărți și discuri în valoare de lei 300 de fiecare mențiune.

Reportajele premiate vor fi publicate în paginile revistei noastre. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Reportajele vor fi trimise pe adresa redacției „Veac nou”, str. Ion Ghica nr. 5, București, purtînd pe plic-mențiunea „Pentru concurs”.

Festivaluri ale filmului sovietic

Festivalul filmului sovietic a stîrnit un interes deosebit în întreaga țară. În Capitală, după organizarea Festivalului filmului de la cinematograful „Patria”, au fost organizate festivaluri similare, la solicitarea spectatorilor, la cinematografele „Infrățirea între popoare”, „Munca”, „23 August”, „30 Decembrie”, iar săptămîna aceasta la cinematografele „Maxim Gorki” și „Aurel Vlaicu”. Pînă la 29 octombrie filmele sovietice prezentate în Luna prieteniei la cinematografele bucureștene au fost vizionate de 151.038 spectatori.

Festivaluri ale filmului sovietic au avut loc în nenumărate localități. În orașul Iași, cu ocazia in-

cheierii festivalului a fost organizat un concurs „Cine știe cîștigă” ale cărui întrebări se refereau la filmul „Cer senin”. Un concurs avînd ca temă filmele ce au rulat în cadrul Festivalului filmului sovietic a avut loc și la cinematograful „Pacea” din Sibiu.

Festivaluri ale filmului sovietic au avut loc în mai multe comune din raionul Agnita, printre care Cîncul, Merghindeal, Bruiu, Iacobeni, Noistat, Hendorf.

La Casa prieteniei romîno-sovietice din Oradea, Const. Căpușan, asistent la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj a făcut expunerea „Marea Revoluție Socialistă în ecranizările sovietice”, urmată de proiecții.

UMOR — UMOR — UMOR — UMOR

Jignitul

de N. Semionov
Redactor-șef al revistei
„Krokodil“

Era o dimineață însorită. Intrând în birou, secretara mi se adresă, oarecum intrigată:

— Iar a venit un nemulțumit.

— Oftând adine, i-am răspuns:

— Să poftescă!

Și omul intră. Intreaga-i înfățișare trăda un individ în culmea miniei: cravata îi era sucită într-o parte, părul — vilvoi, ochii — vâpăi nimicitoare. Mototolea în mâini ultimul număr al revistei noastre.

Veni spre mine, despături revista, își pironi degetul în dreptul foiletonului meu și, cu o voce răgușită, stăpînin-du-și minia, silabisă:

— Dum-nea-ța l-ai scris?

Era inutil să bat în retragere. Încit am încuviințat din cap.

— Și nu ți-e rușine?! mă apostrofă furiosul.

M-am fisticit și am simțit că singele îmi năvălește în obraz. Să fi încurcat ceva, să fi scris un neadevăr despre omul din fața mea? Știam bine că înainte de a mă fi așezat să scriu foiletonul controlasem faptele, adunasem toate dovezile...

— Ia loc, tovarășe, i-am spus, căutînd să-mi potolesc pe cit îmi sta în puțință nervii și timbrul vocii. Nu știu ce anume te-a supărat. Dar sper că n-ai să negi că duminica trecută, pe stadion, ai îmbrîncit-o pe cetățeanca N. fără s-o rogi măcar să te scuze.

— Minciună. Lucrurile stau cu totul altfel!

— Hm! Și nici în fața casei de bilete a cinematografului „Progresul“ n-ai adresat cuvinte jignitoare casieritei Tania?

— Și asta-i minciună. N-a fost așa!

— Dar faptul că colegile din instituția unde lucrezi se plîng de grosolăniile și ironiile dumitale, e tot un neadevăr?

— E o mistificare de fapte nedemnă de un ziarist sovietic.

— Prin urmare, după cîte vād, pari convins că ești un prunc nevinovat, nu? Și vrei să mă convingi și pe mine.

— Nu, cu totul altceva vreau să dovedesc. Și ași mai dori ca dumneata să înțelegi un adevăr simplu ca lumina zilei: dreptul de a condamna de pe o înaltă poziție morală anume ieșiri nu vă aparține numai vouă, ziariștilor, ci în aceeași măsură și cetățenilor în cauză. Pe ce te bizui dumneata cînd spui că grija pentru dezvoltarea conștiinței comuniste este un privilegiu care vă aparține în exclusivitate?

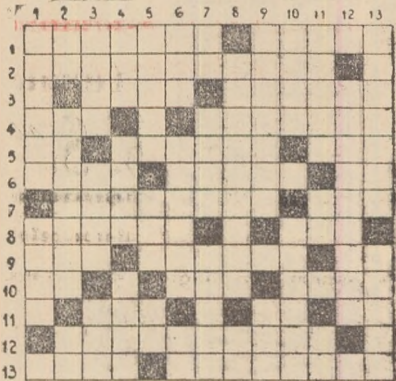
Nu mai înțelegeam nimic. Am ridicat nedumerit din umeri.

— Te faci că nu pricepi? Dar cum altfel poate fi calificată încercarea dumitale de a cocoloși și înfrumuseța faptele în foiletonul cu pricina? Dumneata, de pildă, spui că nu mi-am cerut scuze de la cetățeanca N. Ei, dacă ar fi numai atîta! Dumneata știi, însă, prea bine că, în afară de asta, l-am mai făcut și „mitocan“ pe însoțitorul ei care m-a chemat la ordine. Și apoi cu întimplarea nenorocită din fața casei de bilete a cinematografului „Progresul“? Cum poți denatura în halul asta cele petrecute?! Știi doar că nu e vorba de o simplă jignire, ci de o bătăranie fără seamăn. Și apoi, dacă vrei să știi, pe susnumita n-o cheamă Tania, ci Tatiana Pavlovna. În afară de asta, femeia are aproape cincizeci de ani și ar putea să-mi fie mamă... După care ai mai amintit în foiletonul dumitale nenorocit despre atitudinea mea față de colegile din instituția în care lucrez. Dar de ce-ai trecut sub tăcere atitudinea aceluiași individ față de colegi? Doar știi prea bine că și ei au de suferit de pe urma purtării mele de-a dreptul incalificabile! De ce-ai căutat să atenuezi faptele? După articolul asta al dumitale mi-e și rușine să mă mai uit în ochii oamenilor. Pentru că pare că încerci să-l absolvi pe om cu buna știință și aprobarea lui! Te-am rugat eu să faci așa ceva? Atunci, de ce n-ai spus adevărului pe nume, oricît de neplăcut ți s-ar fi părut asta? Ce învățăminte aș putea trage eu și alții ca mine de pe urma unei critici hibride ca asta? Rușine, tovarășe foiletonist, rușine.

Și, spunînd asta, cetățeanul îmi înturnă minios spatele și ieși trîntind ușa cu putere.

Cele de mai sus s-au petrecut în anul 19...

IN FAMILIE

— Refren vocal — Aici. 11) Unul din membrii familiei — Decimetru — În vîzduh! 12) Mare scriitor rus, autorul romanului „Părinți și copii“. 13) Ruda... călduroasă — Scriitor sovietic, autorul piesei „Zilele familiei Turbin“.

VERTICAL: 1) Scriitor sovietic, autorul povestirii „Fiul regimentului“ — Pictor clasic român, autorul tablourilor „Frații Aman“, „Cadîna citind“, „Portret de fetiță“ etc. 2) Exclamație — Scriitor sovietic, autorul cărții „Marea familie“ — Tudor Arghezi, autorul poeziilor „Logodnă“, „Mirele“, „Mireasa“ etc. 3) „Frate sovietic, prieten tubit“ de V. Timiș — Copil — Cenușiu. 4) Oraș în Finlanda — Fiică — Ruda... de la spital. 5) Facile — Epocă — Tirg. 6) Golf în insula Noua Zemle (U.R.S.S.) — Oraș în Italia — Creion de desen. 7) Victor Hugo — „Pescărușul“ lui Cehov — Cîntăreț mitic a cărui soție a fost mușcată de un șarpe chiar în ziua căsătoriei. 8) Mama muncitorului feroviar Mihai Buznea din piesa „Anii negri“ de Aurel Baranga și N. Moraru — Nicolae Labiș. 9) „Copila...“, piesă de Carlo Goldoni — La mare. 10) Autorul piesei „Acord familiar“ (Victor Ion) — Capătul ciubucului prin care se trage fumul. 11) A ocoli — Afe! — Valentin Kataev. 12) „Surorile Boga“ este titlul uneia din piesele sale. 13) Ocrotită — Mare scriitor rus, autorul pieselor „Trei surori“, „Unchiul Vania“ etc.

ORIZONTAL: 1) Scriitor sovietic, autorul romanului „Frații Erșov“ — „Fata de zăpadă“ de Rimski-Korsakov sau „Mireasa vindută“ de Smetana. 2) Scriitor sovietic, autorul piesei „Mama“ 3) Ruda lui... Ibsen — Fetiță. 4) Acest (pop.) — Povestitor. 5) Și, latinește — „...olan-deză“, operetă de Kalman — Mreajă. 6) Consoarta lui Jupin Dumitrache din comedia „O noapte furtunoasă“ de I. L. Caragiale — Arista roabă și fără familie din nuvela „Coțofana hoată“ de A. I. Herțen — Unit! 7) Care se referă la literatură — ... Tudoraș, autoarea cărții „Familia Bună dimineața“ 8) Brichete primitive — Se încurcă ușor. 9) Floarea... raței — Nevăzută, necunoscut — Sec! 10) Interjecție

„În fiecare sticlă un izvor de sănătate!“

TOAMNA LA NEW YORK

- Americanii și Programul P. C. U. S.
- „Libertăți” și spaime newyorkeze
- Cum a murit Hammarskjöld?

Întâlniri pe stradă

Intr-o dimineață am fost trezit de zgomotul avioanelor cu reacție. Mi-am amintit ce scriseseră în ajun ziarele americane: „Aviația S.U.A. a pus stăpânire pe spațiul aerian al New York-ului pentru manevre”. Dar pe cer nu se vedea nici un avion. Virfurile zgîrie-norilor erau învăluite în nori negri din care pricină orașul se încovoiasă parcă, părea mai turtit. Pe străzi se aprinseseră reclamele de neon.

În cursul zilei au avut loc manevre. Ele au cuprins întreg teritoriul S.U.A. și Canadei. Toate aeroporturile civile erau închise; în aer se aflau două mii de avioane de vânătoare.

Un corespondent al ziarului „New York Times” a vizitat niște recruți.

— Sintem simpli pionii. Nu credem că s-ar putea întâmpla ceva mai rău — i-au spus aceștia.

Iar după câteva clipe de gândire comandantul lor a subliniat:

— În jurul lui 1940 era altă stare de spirit.

Intr-o librărie de pe Lenxington Avenue a fost adusă o nouă tranșă de cărți despre poziția sovietică în problema germană. Cărțile cuprind principalele documente și cuvântările lui N. S. Hrușciov.

— Au să se epuizeze repede — ne-a spus mister Rubel, proprietarul librăriei. De mare interes s-a bucurat broșura cu Programul P.C.U.S. Am mai cerut 600 de exemplare, pe care o să le vînd repede. Dorim să știm cît mai bine ce se întîmplă acolo la dumneavoastră, la Moscova.

Acum, la New York, nu mai există nici un om nepăsător față de veștile sosite din Moscova. Cuvintele „sovietic”, „rus”, „comunism” pot fi auzite pretutîndeni, fie că răsfoiești ziarele, fie că deschizi televizorul ori că stai de vorbă cu cineva într-un magazin, bancă, restaurant sau pe un șantier. „New York Herald Tribune” a publicat un articol al lui Walter Lister, care vorbește despre munca oamenilor sovietici după publicarea „grandiosului program de construire a comunismului” și prezintă câteva paragrafe din Statutul P.C.U.S.

Desigur, se fac auzite fel de fel de păreri. Intr-un lung articol publicat în suplimentul duminical al lui „New York Times”, Harry Schwartz, de pildă, încearcă să-i deruteze pe americani, oricum destul de derutați de propaganda antisovietică.

Nu-i cinstit să-i derutezi pe oameni. Dar e și mai rău să-i bagi în sperieți. E un lucru care reiese cum nu se poate mai limpede din fereala cu care americanii discută cu oamenii sovietici. În cafeneau „Shop” am făcut cunoștință cu un newyorkez pe nume Basil. Era evident că dorea mult să afle direct de la sursă adevărul despre țara noastră. Dar în același timp se temea să-și arate interesul. De aceea, încruntîndu-și intenționat sprîncenele dese, ne-a spus:

— Discutați veseli între dumneavoastră pentru că sinteți comuniști. Dar cum se comportă ceilalți ruși?

I-am răspuns că într-adevăr sintem comuniști și de aceea sintem fericiți, iar în ce-l privește pe ruși în general, acasă la ei sint mult mai veseli pentru că trăiesc mai liber.

— Să nu spuneți asta. Nu există țară mai liberă decît America. La noi nu există cartele, pe cînd în U.R.S.S. numai comuniștii cumpără mărfuri fără cartelă. O știu foarte bine.

Acum doi ani n-am auzit vorbindu-se despre astfel de lucruri în America. De unde au apărut? Desigur, mister Basil a citit multe articole de soiul articolului lui Harry Schwartz. Dar adevăratul sens al întrebărilor lui mister Basil l-am aflat ceva mai tîrziu, cînd interlocutorul nostru, aplecîndu-se peste masă, ne-a spus:

— Combateți-mă, spuneți-mi în sfîrșit cum trăiți cu adevărat! Singur nu mai pot să înțeleg nimic.

Dar în clipa cînd la masa de alături

s-a așezat un tînar cu mustăcioară, mister Basil s-a ridicat grăbit, spunînd că are treburi urgente și, luîndu-și rămas bun, a rostit cu glas tare:

— Așa încît, vă spun, că nu există în lume țară mai liberă ca America.

Pe strada 45, lîngă Gara centrală, se construiește un zgîrie-nori. Construcția, cu aști metalice arîntii pe cap, montează acum scheletul de oțel al etajului 18. În drum spre East-River, la o sedință a Adunării Generale, m-am oprit o clipă pe șantier și am întrebat pe un tînar care ținea în mînă un ciocan pneumatic cum îi merg treburile.

— Astăzi, O.K. ! Am de lucru.

I-am spus că sint ziarist rus.

— Rushian? O.K. ! La Moscova sint multe lucruri noi. Ce părere au despre noi cei de la Moscova?

— Despre dumneavoastră — bună.

— Și noi avem o părere bună despre dumneavoastră. Numai cu asta nu te poți înțelege — rosti omul, arătînd spre un bloc de granit. — Oamenii au să se înțeleagă unii cu alții. Ei, dar e timpul să mă apuc de treabă.

Și ciocanul începu să-i trepideze în mînă mușcînd din granit.

Există motive de neliniște

Prezidiul Adunării stă la o masă înaltă de culoarea valurilor mării. Izbind cu un ciocănel de lemn, președintele declară deschisă sedința ordinară a sesiunii. Președintele Mongi Slim îi dă cuvîntul lui Raul Roa, ministrul de externe al Cubei.

De obicei, sala mare a O.N.U., unde au loc discuțiile de politică generală, e pe jumătate goală. De data asta este plină însă. Au venit și foarte mulți invitați. La balcon sint mai mulți oameni de ordine decît oricînd.

Glasul poporului eliberat al Cubei este ascultat cu luare amînte în toate continentele. Fericirea i-a costat multe victime și mult sînge. Iată de ce cubanii o prețuiesc extrem de mult, o apără ca lumina ochilor. Și sint multe cauze care-i fac să fie îngrijorați pentru fericirea lor. În regiunea Canalului Panama, în Nicaragua, Guatemala, Florida sint pregătite bande înarmate de intervenționiști. Se urzește un plan de asasinare a lui Fidel Castro.

După o scurtă întrerupere, în pagi-

nile unor ziare americane se pot citi iar lucruri neplăcute la adresa Cubei.

Secretarul de stat Dean Rusk se consultă cu guvernele țărilor din America Latină. Ce fel de consultații au loc? În cuvîntarea lui, Raul Roa a răspuns și la această întrebare.

— S.U.A. exercită presiuni asupra Americii Latine pentru ca aceasta să rupă relațiile diplomatice cu Cuba.

Cuvîntarea ministrului de externe al Cubei n-a fost pe placul tuturor celor aflați în sala mare a O.N.U. Dar cînd Raul Roa a spus că Cuba este ferm hotărîtă să-și apere pînă la capăt independența au răsunat aplauze. Această aprobare plină de căldură a cuvîntelor rostite de orator a încet tăcerea răuvoitorilor.

„Căciula fermecată”

Locul secretarului general al O.N.U. este în dreapta președintelui Adunării. Pe coridoare se discută mult despre problema: cine-l va ocupa. Se exprimă cu multă hotărîre părerea că structura secretariatului trebuie schimbată. După cum în discuțiile despre candidatura la postul de secretar revine foarte des și întrebarea: care a fost totuși cauza morții lui Dag Hammarskjöld?

Pînă acum nimeni n-a izbutit, însă, să afle răspunsul definitiv. Rezultatele anchetei asupra morții lui Dag Hammarskjöld nu sint încă cunoscute. Se pot numai compara faptele, se pot face supoziții, dar nu se trag concluzii.

Cu puțin înaintea morții lui D. Hammarskjöld, tonul articolelor din ziarele engleze, franceze și belgiene consacrate activității secretarului general se schimbaseră vizibil. Bunăvoința și lauda peste măsură fuseseră înlocuite de bombăneli și nemulțumiri. Pe cerul Katangai începuseră să se ivească avioane de vânătoare cu reacție pilotate de aviatori belgieni și rhodezieni, care băgau spaima în ofițerii din trupele O.N.U.

De la Leopoldville la Ndola sint 1.500 de kilometri. Avionul secretarului general, a luat ultimul start în cursul nopții. Nu se știe de ce Hammarskjöld nu voise să zboare ziua. După patru ore de zbor au apărut la orizont farurile aerodromului Ndola. Dar aici nu i s-a dat voie să aterizeze.

Avionul a trebuit să se abată din drum. Și nu s-a mai ivit deasupra Ndolei.

Rămășițele au fost găsite după 15 ore la șapte mii de Ndola. N-au durat oare cumva prea mult cercetările? Doar nu murise un negustor de pe Broadway, ci secretarul general al Organizației Națiunilor Unite. Dar dacă ele ar fi fost grăbite? N-ar fi rămas cumva în viață singurul supraviețuitor din grupul lui Hammarskjöld? Și n-ar fi făcut el oare lumină asupra acestui mister?

Acestui unic supraviețuitor, însă, imediat ce și-a venit în fire, i s-a administrat o nouă doză de somnifere. E drept că a izbutit totuși să spună că înainte de accident a auzit o explozie.

În trupul unui membru al echipajului a fost găsit un glonte.

„În avion au fost muniții care au explodat desigur. De aici vine și glonte” — trage concluzia comisia.

„Nu e chiar așa — afirmă un expert suedez. — În acest caz glonte n-ar fi străpuns cutia de carton”.

În general, vinovații de moartea lui Dag Hammarskjöld nu sint deocamdată cunoscuți. Comisia nu și-a spus încă ultimul cuvînt.

Există un basm despre „Căciula fermecată”. Cine o îmbracă se poate face imediat nevăzut. Dar „Căciula fermecată” există numai în basme.

Delegații la cea de-a XVI-a sesiune caută o cale de schimbare a structurii secretariatului în așa fel încît acesta să devină un organ executiv realment eficient. Delegația sovietică a propus singura soluție justă: principiul celor trei. Statele Unite au încercat să aplice metoda dictatului: fără să țină seama de părerea U.R.S.S., au vrut să strecoare candidatura la postul de locțiitor al secretarului general direct prin Adunare, trecînd peste Consiliul de Securitate. Dar țările afroasiatice au declarat că nu poate fi vorba de nici o candidatură fără asentimentul Uniunii Sovietice. Și Statele Unite au trebuit să dea înapoi. Atunci ele au avansat un nou pretext: intrucît printre locțiitorii secretarului general va fi și un reprezentant al U.R.S.S., acesta va începe să se folosească, chipurile, de dreptul la veto.

Pentru a nu se pierde în dispute în această importantă problemă, Uniunea Sovietică a fost de acord să se sporească numărul de locțiitori. A fost de acord, de asemenea, cu unele amendamente, și cu memorandumul unui grup de țări, care expunea procedura numirii secretarului general și textul declarației sale cu privire la principiile activității pînă la luarea în primire de fapt a acestei înalte funcții.

Se părea că s-a ajuns, în sfîrșit, la soluționarea problemei. Dar n-a fost așa. După cum a anunțat agenția „Associated Press”, punctul despre declarația candidatului a fost inclus în memorandum din greșeala unei dactilografe.

De unde se vede că dactilografele sint uneori mai lucide decît politicienii cu experiență. De ce n-ar asculta în acest caz politicienii de glorie lucid al dactilografelor?

Boris Ivanov

„Dar oricît de greu ar fi să-l înlocuim pe dl. Hammarskjöld, e mai bine să-l înlocuim cu un singur om și nu cu trei. Nici troica n-are trei vizitii care să mine în direcții diferite. Ci are un singur vizitiu — și tot așa trebuie să stea lucrurile și cu organul executiv al O.N.U.”

(Din cuvîntarea președintelui S.U.A., J. Kennedy).

Secretariatul O. N. U.

„Troica”, așa cum și-o imaginează o seamă de oameni politici din S.U.A.

Desen de I. SEMENOV